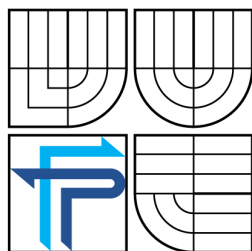

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ
BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA PODNIKATELSKÁ
ÚSTAV FINANCÍ

FACULTY OF BUSINESS AND MANAGEMENT
INSTITUT OF FINANCES

NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ HOSPODAŘENÍ OBCE KUŘIM

THE PROPOSAL OF THE MUNICIPALITY ECONOMY IMPROVEMENT IN KURIM

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE
BACHELOR'S THESIS

AUTOR PRÁCE
AUTHOR

MARKÉTA FIDRMUCOVÁ

VEDOUCÍ PRÁCE
SUPERVISOR

ING. EVA LAJTKEPOVÁ, PH.D.

BRNO 2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Fidrmucová Markéta

Daňové poradenství (6202R006)

Ředitel ústavu Vám v souladu se zákonem č.111/1998 o vysokých školách, Studijním a zkušebním řádem VUT v Brně a Směrnicí děkana pro realizaci bakalářských a magisterských studijních programů zadává bakalářskou práci s názvem:

Návrhy na zlepšení hospodaření obce Kuřim

v anglickém jazyce:

The Proposal of the Municipality Economy Improvement in Kurim

Pokyny pro vypracování:

Úvod

Vymezení problému a cíle práce

Teoretická východiska práce

Analýza problému a současné situace

Vlastní návrhy řešení, přínos návrhů řešení

Závěr

Seznam použité literatury

Přílohy

Seznam odborné literatury:

HORIZINKOVÁ, E., NOVOTNÝ, V. Základy organizace veřejné správy v ČR. 1. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.

LAJTKEPOVÁ, E. Veřejné finance. 2. doplněné a rozšířené vyd. Brno: CERM, 2009. 160 s. ISBN 978-80-7204-618-8.

PEKOVÁ, J., PILNÝ, J., JETMAR, M. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 3. přepracované vyd. Praha: ASPI, 2008. 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

Termín odevzdání bakalářské práce je stanoven časovým plánem akademického roku 2009/2010.

L.S.

Ing. Pavel Svirák, Dr.
Ředitel ústavu

doc. RNDr. Anna Putnová, Ph.D., MBA

V Brně, dne 03.06.2010

ABSTRAKT

Bakářská práce se zaměřuje na rozbor hospodaření obce v letech 2005 – 2009. Na základě teoretických východisek popisuje chod obce a funkci obecního úřadu města Kuřim. Zkoumá zdroje obecních příjmů, jejich rozdělení a výši. Následně sleduje výdaje města a navzájem je porovnává. Závěrem práce jsou vybrané návrhy na zlepšení hospodárnosti obce.

ABSTRACT

The bachelor work focuses on the analysis of the economy of a municipality in 2005-2009. Based on the theoretical background, it describes the operation of the municipality and the function of the municipal council of the town of Kuřim. It examines the sources of municipal revenues, their distribution and amount. Then, it looks at the municipal expenditures and compares them with other municipalities. Finally, the work contains some selected proposals for improving the economy of the municipality.

KLÍČOVÁ SLOVA

rozpočet, obecní úřad, příjmy a výdaje obce, hospodaření obce, dotace

KEY WORDS

budget, municipal council, revenues and expenditures of a municipality, the economy of a municipality, subsidies

BIBLIOGRAFICKÁ CITACE

FIDRMUCOVÁ, M. Návrhy na zlepšení hospodaření obce Kuřim. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta podnikatelská, 2010. 67 s. Vedoucí bakalářské práce Ing. Eva Lajtkepová, Ph.D.

ČESTNÉ PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že předložená diplomová práce je původní a zpracovala jsem ji samostatně.
Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem ve své práci neporušila autorská práva (ve smyslu Zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o právech souvisejících s právem autorským).

V Brně dne 31. května 2010

.....

PODĚKOVÁNÍ

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mojí práce Ing. Evě Lajtkepové Ph.D. za její rady, připomínky a vždy pohotovou odpověď. Také chci vyjádřit poděkování panu Ing. Varmužovi za jeho čas věnovaný konzultacím a připomínkám k mojí bakalářské práci a zaměstnancům Městského úřadu Kuřim Ing. Naděždě Šiblové, Zině Hlouchové a Ing. Janě Lakešové.

OBSAH

ÚVOD.....	8
VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE	9
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE	10
1.1 CHARAKTERISTIKA OCBE, ZÁKLADNÍ POJMY	10
1.1.1 Rozdělení obcí dle velikosti.....	10
1.1.2 Dělení obcí dle působnosti správy od roku 2003.....	11
1.2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ.....	12
1.2.1 Nakládání s nemovitým majetkem obce	12
1.2.2 Závěrečný účet	13
1.2.3 Přezkoumání hospodaření obce	13
1.3 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA	14
1.3.1 Dělení a charakteristika rozpočtové soustavy.....	14
1.3.2 Funkce veřejného rozpočtu	16
1.3.4 Rozpočtová soustava v ČR	17
1.3.4.1 Státní rozpočet	17
1.3.4.2 Rozpočty územní samosprávy	19
2 ANALÝZA SOUČASNÁ SITUACE.....	25
2.1 Charakteristika obce Kuřim	25
2.1.1 Založení Kuřimi	25
2.1.2 Městský úřad Kuřim	26
Organizační struktura Městského úřadu	26
Odbory Městského úřadu.....	27
2.1.3 Vývoj obyvatel ve městě Kuřim	28
2.1.4 Proces tvorby a schvalování obecního rozpočtu.....	29
2.2 Hospodaření obce v letech 2005 – 2009	30
2.2.1 Financování reálných výsledků hospodaření.....	32
2.2.2 Struktura příjmů obce Kuřim	34
2.2.2.1 Daňové příjmy	36
2.2.2.2 Nedaňové příjmy.....	41
2.2.2.3 Kapitálové příjmy	42
2.2.2.4 Dotace	45
2.2.3 Struktura výdajů Kuřimi	48
2.2.3.1 Běžné výdaje.....	50
2.2.3.2 Kapitálové výdaje	53
2.3 Zhodnocení hospodaření Kuřimi v letech 2005 - 2009.....	55
3. VLASTNÍ NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ, PŘÍNOS NÁVRHŮ ŘEŠENÍ.....	56
3.1 Opatření na straně příjmů	56
3.1.1 Návrh na zvýšení poplatku ze psů	58
3.1.2 Návrh na efektivnější hospodaření s volnými finančními prostředky	59
3.2 Opatření na straně výdajů	61
3.2.1 Návrh na rekonstrukci obecních budov.....	61
3.2.2 Návrh na úsporu za energií	63
ZÁVĚR	64
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	65

ÚVOD

Každý z nás je občanem nějaké obce a zajímá ho jak je nakládáno s příjmy plynoucími od nás občanů a kam tyto finanční prostředky plynou. Proto jsem se rozhodla pro téma návrhy na zlepšení hospodaření obce Kuřim. Práce je rozdělena na tři části teoretická východiska práce, analýza problému a současná situace.

První, teoretická část obsahuje základní pojmy a definice související se zvoleným tématem. Obsahuje základní definice a základní charakteristikou obcí, popisuje fungování hospodaření a strukturu rozpočtové soustavy. Z těchto podkladů jsem potom vycházela při psaní analytické části.

Analytická část již zkoumá vybrané město. Obsahuje popis Kuřimi, její vznik a fungování obecního úřadu. Zaměřuje se na hospodaření města a podrobně rozebírá příjmy i výdaje vybraného pětiletého období 2005 – 2009. Část věnovaná příjmům se zaměřuje na jejich rozdělení, výši a porovnává jednotlivé roky. Stejně tak výdaje jsou rozděleny dle rozpočtové skladby a jednotlivé druhy dále rozebrány.

Poslední je věnovaná zhodnocení možností, kde je prostor ke změnám. Součástí jsou moje vlastní návrhy, které by mohli zlepšit hospodaření obce. Tyto změny jsem navrhla na straně příjmů i výdajů.

VYMEZENÍ PROBLÉMU A CÍLE PRÁCE

Cílem mé práce je na základě analýzy rozpočtových příjmů a výdajů návrh takových opatření, která by vedla ke zlepšení hospodaření obce. Chtěla bych navrhnout změnu jak na straně příjmové tak i výdajové.

Těchto cílů chci dosáhnout nastudováním teoretických východisek, na základě kterých se mi podaří rozebrat jednotlivé příjmy a výdaje města Kuřim. Předpokládám, že tento rozbor mi pomůže objevit možnosti, kde by se daly navrhnout změny, které by vedly ke zvýšení příjmů, nebo snížení výdajů města.

1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA PRÁCE

1.1 CHARAKTERISTIKA OCBE, ZÁKLADNÍ POJMY

Pro vymezení pojmů spojených s charakteristikou obcí musíme vycházet především ze zákona č. 128/2000, o obcích, ve znění pozdějších zákonů.

Obec

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce (§1).

Charakteristika obce

- je veřejnoprávní sdružení, které má vlastní majetek
- ve veřejnoprávních vztazích vystupuje sama za sebe a nese za svá rozhodnutí odpovědnost
- obec pečuje o zájmy svých občanů, ale vždy musí také chránit veřejný zájem

1.1.1 Rozdělení obcí dle velikosti¹

Obec – Základní jednotka územní samosprávy. Některé obce pak mohou být za určitých podmínek prohlášeny za město nebo statutární město.

Městys – Zvané také městečko je historický typ obcí stojících mezi městem a vsí, kterým bylo uděleno právo pořádat výroční a dobytčí trhy (tímto se lišilo od vsí). Musel plnit roli spádového městečka pro okolní obce.

Podle současné právní úpravy je obec městysem, pokud na návrh obce stanoví předseda poslanecké sněmovny obec městysem.

Město – Je dle zákona obec, která má nejméně 3000 obyvatel a pokud tak stanoví předseda poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, po předchozím vyjádření vlády.

¹ HROZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. 2008.

Statutární město – Jsou to města vyjmenována v zákoně, která se mohou členit na městské obvody nebo městské části. Tyto obvody nebo části mají potom vlastní orgány samosprávy.²

1.1.2 Dělení obcí dle působnosti správy od roku 2003

1) Obce I. typu

Všechny obce vykonávající samosprávních činnosti a vybrané činnosti státní správy pouze samy pro sebe ve své samostatné působnosti (dané zákonem).

2) Obce II. typu (s pověřeným obecním úřadem)

Vykonávají samosprávních činnosti a úkoly státní správy pro sebe ze své samostatné působnosti ale zároveň i některé činnosti státní správy pro obce ze svého správního obvodu.

3) Obce III. typu (s rozšířenou působností)

Opět vykonávají samosprávních činnosti a úkoly státní správy pro sebe ze své samostatné působnosti, pro obce ze svého správního obvodu ale vykonávají nejen činnosti obce s pověřeným obecním úřadem, ale i další, specializované činnosti (např. vydávání cestovních a osobních dokladů, živnostenských oprávnění, vedou evidenci obyvatel, evidenci motorových vozidel apod.)³

² Statutárními městy jsou Kladno, České Budějovice, Plzeň, Karlovy Vary, Ústí nad Labem, Liberec, Hradec Králové, Pardubice, Jihlava, Brno, Zlín, Olomouc, Přerov, Chomutov, Děčín, Frýdek-Místek, Ostrava, Opava, Havířov, Most, Teplice, Karviná a Mladá Boleslav.

³ LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. s.105,106

1.2 HOSPODAŘENÍ OBCÍ

Každá obec musí mít vymezené správní území, obyvatelstvo a ekonomickou základnu, kterou je majetek obce. Obec má právo vlastnit majetek, získávat a užívat ho stejně jako právnická osoba. Základním právem je na vlastní zodpovědnost samostatně hospodařit se svým majetkem. Vzhledem k tomu, že majetek obce je státním majetkem, stanoví stát jistá omezení a podmínky užívání.

Cíle hospodaření obcí je uspokojovat potřeby svých občanů, zde můžeme sledovat podstatný rozdíl podnikání s majetkem jiných právnických osob. Většina podnikatelských subjektů je založena za účelem dosažení zisku. Zde je potřeba zdůraznit, že hospodaření obce musí vždy upřednostnit spokojenost občanů před ziskovostí.⁴

1.2.1 Nakládání s nemovitým majetkem obce

V případě, že obec má v úmyslu majetek prodat, darovat, pronajmout nebo vypůjčit, musí rozhodnutí zveřejnit nejméně 15 dnů před rozhodnutím. Záměr se musí zveřejnit na úřední desce obecního úřadu, aby se k němu mohli zájemci vyjádřit a předložit své nabídky. Záměr může obec též zveřejnit způsobem v místě obvyklým. Účelem zveřejnění je zajistit transparentnost jednání a umožnit veřejnosti, aby se k úmyslu obce vyjádřila.⁵

15-ti denní lhůta se počítá do okamžiku, kdy příslušný orgán rozhodne o tom, komu bude nemovitost převedena či pronajata. Minimální doba zveřejnění záměru je 15 dní. Pokud obec záměr nezveřejní, je právní úkon od počátku neplatný. Ke schválení majetkoprávního úkonu by mělo dojít bezprostředně po sejmutí oznámení z úřední desky.

⁴ : HROZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. Základy organizace veřejné správy v ČR. Plzeň. 2008.s.118.

⁵ zákon č. 128/2000 Sb., o obcích

Cena je sjednávána zpravidla ve výši, která je v daném místě a čase obvyklá, nebo se řídí dle regulované ceny státem.⁶

1.2.2 Závěrečný účet

Po ukončení kalendářního roku je obec povinná předložit údaje o ročním hospodaření. Porovnat hospodaření s předem stanoveným rozpočtem obce. Předložit částky čerpání z veškerých fondů. Poskytnout údaje o plnění rozpočtu příjmů a výdajů členěné dle rozpočtové skladby. Veškeré tyto údaje jsou součástí závěrečného účtu, zde je také potřeba předložit vyúčtování finančních vztahů ke státnímu rozpočtu, rozpočtům krajů, obcí, státním fondům a jiným rozpočtům.

Projednání závěrečného účtu se uzavírá vyjádřením:

- a) souhlasu s celoročním hospodařením bez výhrad
- b) souhlasu s celoročním hospodařením s výhradami
přijme potřebná opatření k nápravě zjištěných chyb a nedostatků

1.2.3 Přezkoumání hospodaření obce

Přezkoumání hospodaření obce se řídí dle zákona č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávních celků.

Předmětem přezkoumání jsou údaje o ročním hospodaření územního celku. Výkonem přezkoumání pověří Ministerstvo financí státní zaměstnance zařazené v tomto ministerstvu, krajský úřad zaměstnance kraje a Magistrát hlavního města Prahy pověří zaměstnance hlavního města Prahy.

⁶ HROZINKOVÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň. 2008. 234 s.

1.3 ROZPOČTOVÁ SOUSTAVA

Každá vládní úroveň hospodaří na základě schváleného rozpočtu. Čím je složitější vnitřní uspořádání státu, tím pestřejší bude struktura veřejných rozpočtů, mimorozpočtových a účelových fondů. I v rámci veřejného sektoru každá veřejnoprávní (vládní) nezisková organizace hospodaří podle svého rozpočtu, který je různými finančními vztahy napojena na rozpočet svého zřizovatele. Všechny tyto rozpočty a mimorozpočtové fondy jsou součástí rozpočtové soustavy.⁷

1.3.1 Dělení a charakteristika rozpočtové soustavy

Skladba rozpočtové soustavy peněžních fondů:

- **soustava veřejných rozpočtů** – státní rozpočet a decentralizované rozpočty zejména krajů a obcí
- **soustava mimorozpočtových fondů** – zpravidla účelových, využívaných na centrální a decentralizované vládní úrovni
- **rozpočty veřejnoprávních (vládních) neziskových organizací** – např. příspěvkové organizace zřizované státem a územní samosprávou⁸

Dále se budeme zabývat pouze veřejným rozpočtem

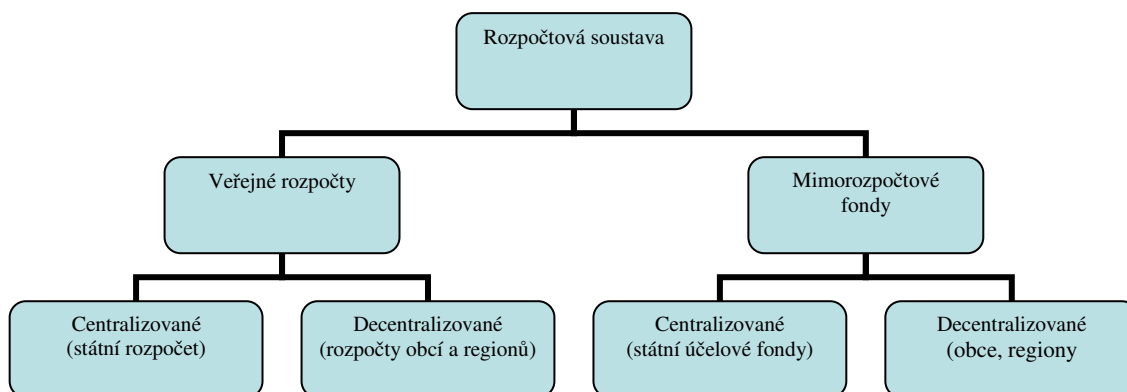
Soustava veřejných rozpočtů

Jednotlivé druhy veřejných rozpočtů jsou relativně samostatné, i když v různé míře dochází mezi nimi k finančním vztahům.

- Nadnárodní rozpočet
- Ústřední státní rozpočet
- Rozpočty jednotlivých článků územní samosprávy
- Rozpočty veřejnoprávních neziskových organizací ve veřejném sektoru

⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha. 2005. 556 s

⁸ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha. 2005

Obrázek 1: Schéma rozpočtové soustavy (Zdroj: LAJTKEOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno. 2009.s.17)

Jednotnost rozpočtové soustavy

Jednotnost rozpočtové soustavy a srovnatelnost rozpočtových procesů je v České republice zabezpečena především:

- Rozpočtovými zásadami:
 - zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu
 - zásada reálnosti a pravdivosti rozpočtu
 - zásada úplnosti a jednotnosti rozpočtu
 - zásada dlouhodobé vyrovnanosti rozpočtu
 - zásada publicity
- Legislativou – daňové zákony, zákon o správě daní a poplatků, zákon o rozpočtových pravidlech, zákon o rozpočtovém určení daní, zákon o místních poplatcích, a další)
- Finančně správními předpisy o obcích
- Rozpočtovou skladbou⁹

⁹ LAJTKEOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno. 2009

Rozpočtová skladba

Rozpočtová skladba je základním třídícím standardem pro peněžní operace veřejných rozpočtů. Jednotným postupem podle tohoto klasifikačního předpisu je umožněno srovnatelné sledování příjmů, výdajů, salda hospodaření a jeho financování v soustavě veřejných rozpočtů České republiky.¹⁰

Historie rozpočtové skladby

Počínaje rokem 1997 nabyla účinnosti nová rozpočtová skladba. V roce 1999 došlo k dalším dílčím úpravám rozpočtové skladby. V roce 2001 byla znovu novelizována. K významné změně došlo v roce 2003, kdy nabyla účinnosti nová vyhláška Ministerstva financí o rozpočtové skladbě, vydaná ve Sbírce zákonů pod číslem 323/2002 Sb. Nové znění předpisů reflektovalo ukončení existence okresních úřadů a posílení funkcí krajské samosprávy. Další významná úprava rozpočtové skladby nastává k 1. lednu 2004, smyslem této novelizace bylo upravit rozpočtové třídění pro podmínky vstupu ČR do Evropské unie.

1.3.2 Funkce veřejného rozpočtu

Alokační funkce

Tradiční nejstarší funkce. Zabezpečuje finanční prostředky nutné na financování veřejných statků.

Redistribuční funkce

Znamená nenávratné přerozdělování části hrubého domácího produktu přes veřejné rozpočty, a to především přes státní rozpočet. Jde o přerozdělování důchodů a bohatství s cílem zmírnit sociální nerovnosti. Toto počínání je projevem solidarity. Zde můžeme sledovat 3 principy veřejných financí a to je: nenávratnost, neekvivalentnost a nedobrovolnost.¹¹

¹⁰ KINŠT, Jan. Rozpočtová skladba. Praha. 1998.s. 9.

¹¹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI. 2008. 712s

Stabilizační funkce

Je založena na aktivním zasahování státu do fungování hospodářského mechanismu. Prostřednictvím výdajů státního rozpočtu na nákupy od soukromého sektoru a dalšími investicemi ovlivňuje ekonomickou situaci. Státní výdaje a výdaje územní samosprávy na nákup od soukromého sektoru tlumí nedostatečnou poptávku s cílem působit na růst výroby, zaměstnanosti a zrychlení tempa hospodářského růstu.¹²

1.3.4 Rozpočtová soustava v ČR

Do rozpočtové soustavy v ČR patří:

- a) soustava veřejných rozpočtů
 - státní rozpočet
 - rozpočty měst a obcí, rozpočty krajů, rozpočty dobrovolných svazků obcí
 - rozpočty příspěvkových organizací – zřizované státem či veřejnou správou
 - rozpočty regionálních rad a regionů soudržnosti
- b) mimorozpočtové fondy
 - státní fondy
 - mimorozpočtové fondy ZÚSC, tj. měst a obcí
 - mimorozpočtové fondy VÚSC, tzn. Na úrovni krajů¹³

1.3.4.1 Státní rozpočet

Jedná se o centralizovaný peněžní fond. Je základem celé rozpočtové soustavy, plyne do něj největší část státních příjmů.

Sestavování státního rozpočtu

Rozpočtový proces je upraven v zákoně č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech. Státní rozpočet je po schválení vydán v zákoně o státním rozpočtu.

¹² LAJTKEROVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno. 2009.

¹³ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. s.201-202.

Předběžný návrh zákona o státním rozpočtu vypracuje ministerstvo financí ve spolupráci s územními samosprávnými celky. Do 15. dubna předloží ministerstvo vládě předběžný návrh a ta ho do 30. dubna téhož roku projedná. Vláda s poznámkami vrátí zpět ministerstvu a to posléze podá **návrh zákona** o státním rozpočtu zpět vládě do 31. května. Vláda návrh projedná a po případných úpravách schválí do 20. června téhož roku.

Rozpočtové provizorium

Není-li poslaneckou sněmovnou vysloven souhlas se zákonem o státním rozpočtu na příslušný rok, řídí se stát objemem příjmů a výdajů státního rozpočtu schváleného pro předchozí rozpočtový rok tzv. rozpočtovým provizoriem. Každý měsíc se uvolní jedna dvanáctina celkové roční částky. Podle tohoto rozpočtového provizoria se řídí stát do doby nabytí účinnosti rozpočtu pro daný rok.¹⁴

Střednědobý výhled

Zpracovává se současně s návrhem státního rozpočtu. Sestavuje se na období bezprostředně následující po roce, na který je předkládán rozpočet. Obsahuje předpokládané příjmy a výdaje státního rozpočtu a státních fondů na jednotlivá léta.¹⁵

Příjmy a výdaje státního rozpočtu

Podle zákona č. 218/2000, Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, tvoří příjmy (viz §6) a výdaje (§7) státního rozpočtu především:

Příjmy státního rozpočtu

- Výnosy daní
- Pojistné za sociální zabezpečení
- Výnosy členským státům EU z cel
- Příjmy z činnosti organizačních složek státu a příspěvkových organizací
- Sankce a poplatky
- Příjmy z prodeje a pronájmu státního majetku
- a další

¹⁴ zákon 218/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech

¹⁵ Blíže zákon 218/2000 Sb. O rozpočtových pravidlech §4

Výdaje státního rozpočtu

- Výdaje na činnost všech organizačních složek státu
- Výdaje na dávky (důchodové pojištění, nemocenské pojištění, státní sociální podpory a ostatní) a podpory (v nezaměstnanosti, při rekvalifikaci a politiku zaměstnanosti)
- Dotace územním samosprávním celkům na dávky sociální péče a na dávky pomoci v hmotné nouzi
- Dotace a návratné finanční výpomoci územním samosprávním celkům
- a další

1.3.4.2 Rozpočty územní samosprávy

Charakteristika rozpočtu obce a kraje

Územní rozpočet se plánuje v příslušném rozpočtovém období zpravidla shodným s kalendářním rokem. Dlouhodobým cílem hospodaření obce i kraje by měl být vyrovnaný rozpočet, kdy příjmy se rovnají výdajům. Případně přebytkový rozpočet, kdy příjmy jsou vyšší než výdaje, a tím se tvoří rozpočtová rezerva. Nežádoucí je dlouhodobě schodkový rozpočet, kdy výdaje převyšují příjmy, a nedostatek finančních prostředků je nutné vyrovnávat z rezerv vytvořených v minulosti. Pokud takové rezervy neexistují, není jiná možnost než je financovat návratnými finančními prostředky. Toto řešení způsobí zadlužení a vede většinou k vážným problémům se splácením dluhu.

Daňové příjmy a dotace z rozpočtové soustavy přicházejí na příjmový účet až v průběhu ledna. Když obec nemá finanční rezervy, musí toto období překlenout krátkodobým úvěrem.¹⁶

¹⁶ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI. 2008. 712s.

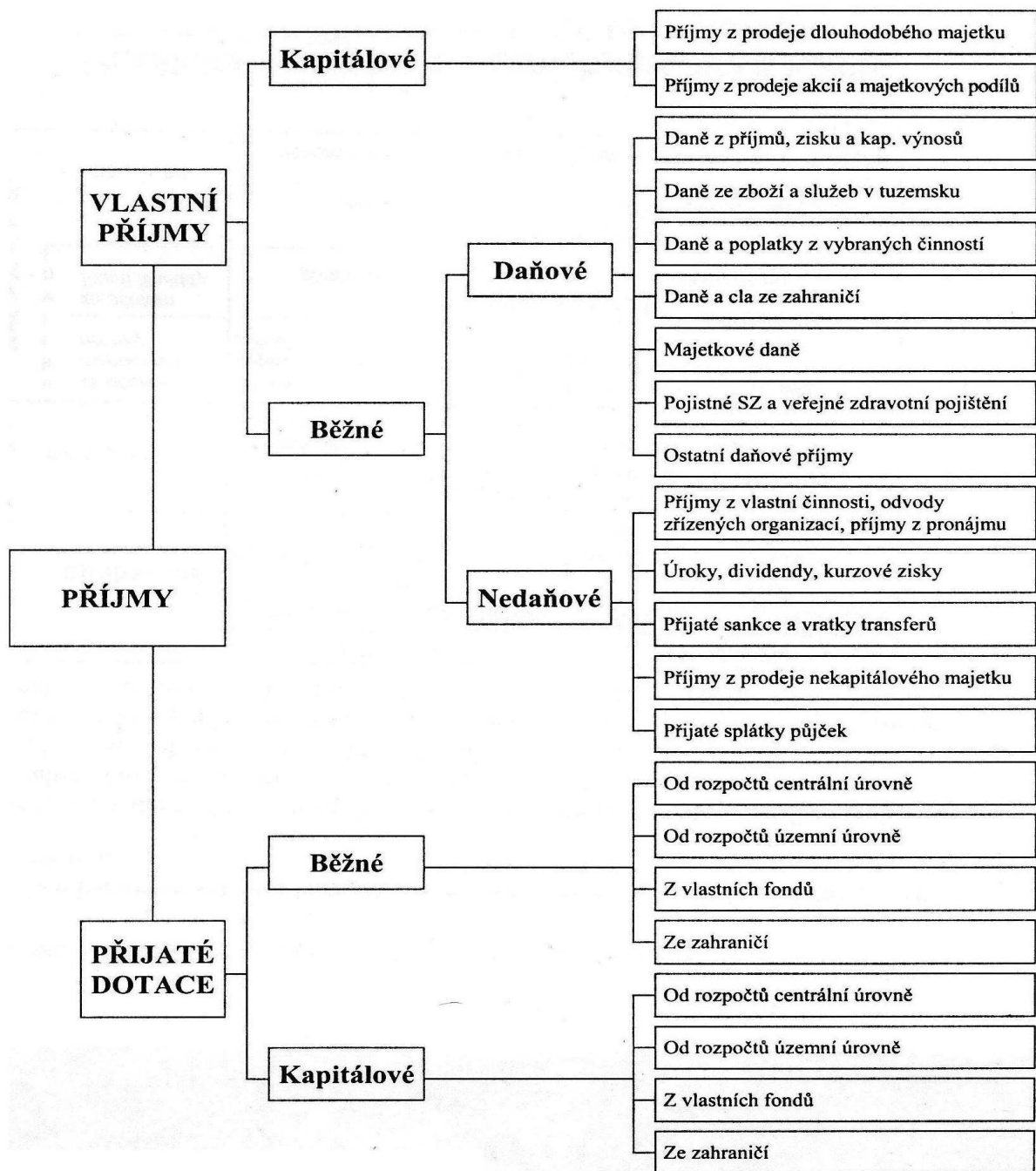
Hospodaření obcí a krajů

Roční rozpočet je základní finanční plán. Protože územní samospráva není finančně soběstačná je velmi důležité dobře krátkodobě plánovat peněžní příjmy, výdaje a časové rozložení finančních toků. Je nutné mít přehled, kolik bude potřeba peněžních prostředků týdně nebo měsíčně. Nebudou-li v určitém období k dispozici vlastní příjmy v rozpočtu, bude nutné získat dodatečné finanční prostředky (např. úvěr, jiné dotace). V opačném případě, když má územní samospráva po nějakou dobu volné finanční prostředky je možnost je investovat (např. terminovaný vklad, obligace).

Úkolem každé samosprávy je zajistit v každém okamžiku likviditu obce nebo kraje. Důležité je také propojení územního rozpočtu s rozpočtovým výhledem.¹⁷

Hospodaření obcí a krajů je založeno na příjmech a výdajích. V následujících stromech jsou tyto příjmy a výdaje graficky rozděleny a jednotlivé druhy blíže popsány.

¹⁷ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI. 2008.

Obrázek 2: základní druhové rozdělení příjmů (Zdroj: KINŠT, Jan. *Rozpočtová skladba*. Praha. 2004.)

Daňové příjmy

Do rozpočtů obcí a krajů plynou daňové příjmy. V obecních rozpočtech tvoří daňové příjmy významný podíl, v rozpočtech krajů byly zatím daňové příjmy relativně nízké.

Daňová pravomoc

Obce v ČR mají velmi omezenou daňovou pravomoc, to znamená, že mohou jen velmi málo ovlivňovat předmět daně, způsob výpočtu základu daně, sazby daně apod. Kraje zatím nemají žádnou pravomoc.

Daně vždy spravují a vybírají místně příslušné finanční úřady, které tyto výnosy posílají příslušné obci nebo kraji na jejich účet u peněžního ústavu převodním příkazem. Způsob přerozdělování a převodu daní upravuje zákon o rozpočtovém určení daní.¹⁸

Místní poplatky

Soustava místních poplatků je dána zákonem o místních poplatcích. Zastupitelstvo obce rozhoduje, zda bude vybírat od fyzických či právnických osob místní poplatky a jaké to budou. Obec má omezenou daňovou pravomoc při stanovení konkrétních sazeb. Zákon upravuje náležitosti a maximální možné rozpětí místních poplatků.

Dotace

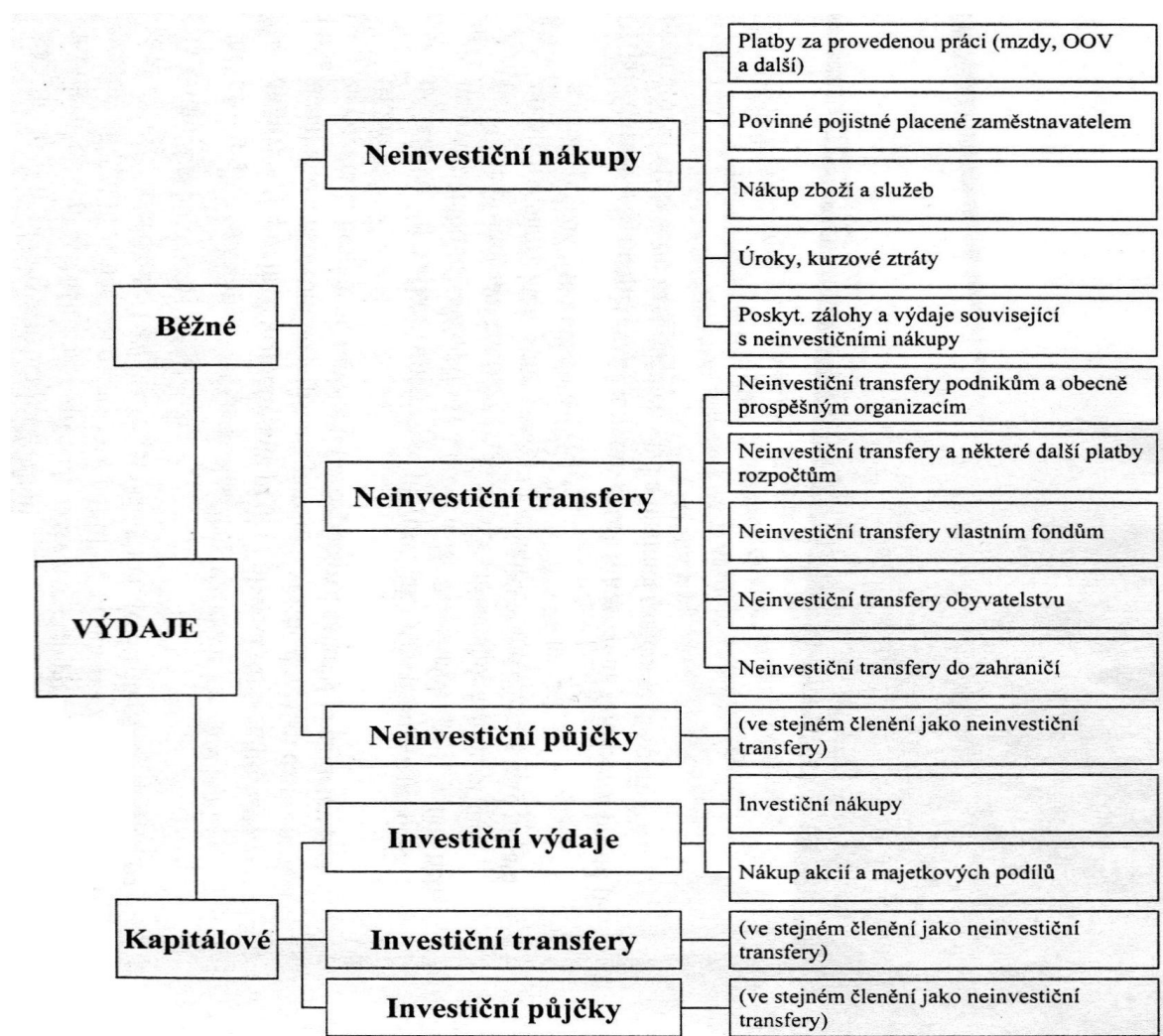
Obce a kraje jsou finančně nesamostatné a jsou z části závislé na dotacích z rozpočtové soustavy, zejména ze státního rozpočtu. Protože zajišťují úkoly v rámci přenesené působnosti, musí na jejich financování dostat finanční prostředky ze státního rozpočtu.

Obce a kraje mohou také získávat účelové dotace ze státních fondů. Poskytnutí zejména kapitálových dotací je podmíněno využitím i vlastních finančních prostředků na financování investic.

Výdaje rozpočtů územní samosprávy ČR

Územní samosprávy se významně podílí na zabezpečování a financování veřejných statků pro obyvatelstvo.

¹⁸ viz zákon č. 243/2000 o rozpočtovém určení daní, §3 a §4

Obrázek 3: Základní druhové rozdělení výdajů (Zdroj: KINŠT, Jan. *Rozpočtová skladba*. Praha. 2004.)

Největší skupinu výdajů státní samosprávy tvoří alokační výdaje spojené se zabezpečováním veřejných statků. **Alokační výdaje** mají stabilizující účinek. Obce a kraje mohou nákupem produktů a služeb ovlivňovat celkovou poptávku. Tímto dále ovlivňují zaměstnanost a ekonomický rozvoj územní samosprávy.

Mezi alokační výdaje patří:

- Výdaje na veřejné statky (např. základní vzdělání)
- Výdaje na zajištění veřejného pořádku a bezpečnosti
- Výdaje na veřejné osvětlení
- Výdaje na infrastrukturu obce
- Výdaje na předcházení či likvidace negativních externalit (např. čističky, skládky apod.)
- Výdaje na správu a samosprávu
- Financování výdajových programů¹⁹

Běžné výdaje – neinvestiční

Financují běžné opakující se výdaje v rozpočtovém roce. Značnou část těchto výdajů tvoří **mandatorní výdaje** (výdaje dané zákonem).

Kapitálové výdaje – investiční

Jsou určeny k financování, především investičních potřeb, které zpravidla překračují rozpočtové období, to jsou např. investice do akcií nebo majetkových podílů.

¹⁹ PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI. 2008.

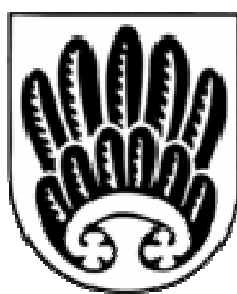
2 ANALÝZA SOUČASNÁ SITUACE

2.1 Charakteristika obce Kuřim

2.1.1 Založení Kuřimi

O tom, kdy přesně a jakým způsobem byla Kuřim založena, nejsou žádné písemné zprávy. První písemnou zmínku o Kuřimi, nalézáme v listině vydané roku **1226** Přemyslem Otakarem I.. V této listině doslova napsal, že tato osada jest povinna ode dávných dob platit desátky. Můžeme tedy soudit, že Kuřim mohla vzniknout již ve 12. století. Pro hospodaření obce byl důležitý rok **1848**, kdy byla zrušena robota. Lidé se stali občany podléhající okresnímu hejtmanství. Místo plateb vrchnosti začali platit daně státu.

Městem se Kuřim stala roku **1964**. Roku **1996** se znakem města Kuřim stal erb, na kterém je znázorněno černé křídlo s bílou jetelovou. Tento erb vidíme na následujícím obrázku.²⁰

Obrázek 4: Erb města Kuřim (Zdroj: www.kurim.cz)

²⁰ Historie města v datech, www.kurim.cz

2.1.2 Městský úřad Kuřim

Městský úřad Kuřim je dle zákona č. 314/2002 Sb. Pověřeným obecním úřadem a od 1.1.2003 obecním úřadem s rozšířenou působností.

Ve věcech přenesené působnosti je vůči městskému úřadu odvolacím orgánem Krajský úřad Jihomoravského kraje. Svěřený rozsah státní správy vykonává úřad pro správní obvod obce s rozšířenou působností, který zahrnuje obce **Čebín, Česká, Hvozdec, Chudčice, Jinačovice, Kuřim, Lelekovice, Moravské Knínice, Rozdrojovice a Veverská Bítýška.**²¹ Pro obyvatele správního obvodu vykonává činnosti, které nejsou v kompetenci obce, nebo jiných orgánů.

Organizační struktura Městského úřadu

Městský úřad se skládá z deseti odborů, kde každý odbor má svého vedoucího a několik dalších úředníků. Řízení města je dále zajišťováno prostřednictvím orgánů obce a starosty města.

Řízení městského úřadu a chod města je zajišťován těmito **orgány obce**:

- **Zastupitelstvo města**
- **Rada města**
- **Starosta města**

Zastupitelstvo města Kuřimi je tvořeno sedmnácti členy a součástí jsou dva výbory zastupitelstva, Finanční výbor a Kontrolní výbor. **Radu Města** Kuřimi tvoří pět členů.

²¹ Zpravodaj Městského úřadu Kuřim č. 1/2008

Odbory Městského úřadu

Na městském úřadu v Kuřimi funguje celkem deset odborů. Jedná se o **odbor správní a vnitřních věcí**, který má ve své hlavní náplni zajišťovat činnosti pro občany Kuřimi a zároveň pro občany správního obvodu. K nejdůležitějším činnostem oboru patří vydávání občanských průkazů, cestovních dokladů a evidence obyvatel. **Odbor majetkoprávní**, který pracuje pro samosprávu města a zabývá se majetkoprávními záležitostmi. Jedná se o uzavírání nájemních smluv, přípravu podkladů k prodeji a nákupu nemovitostí, eviduje majetek města a je garantem vymáhání pohledávek Kuřimi v majetkové oblasti. **Odbor finanční**, ten vykonává účetní a rozpočtové práce a agendu místních poplatků. Dalším úkolem jsou kompletní účetní práce. Finanční odbor též pomáhá s organizováním „dobročinných sbírek“. **Odbor životního prostředí**, má zajišťovat především úkoly státní správy plynoucí ze zákonů o životním prostředí, dále dbá o čistotu a pořádek ve městě. **Odbor – obecní živnostenský úřad**, který vykonává veškeré činnosti spojené s vydáváním živností a vede živnostenský rejstřík. Na základě přání a potřeb zájemců poskytuje poradenství a konzultace. **Odbor stavební a vodoprávní**, jehož úkolem je zajišťovat výkon státní správy v oblasti stavebnictví. Dělíme jej na činnosti stavebního a vodoprávního úřadu. **Odbor sociálních věcí** zajišťuje řadu sociálních služeb. Poskytuje dávky sociální péče různým skupinám potřebných občanů. **Odbor dopravy**, je úsekem dopravy zahrnující silniční hospodářství a dopravně správní agendu (evidence řidičských průkazů, silničních vozidel a autoškol). **Odbor investičního a regionálního rozvoje** zajišťuje úkoly v oblasti výstavby města podle investic schválených Zastupitelstvem města Kuřim především v oblasti inženýrských sítí, komunikací, sportu, rekreace, školství a bydlení. **Odbor kancelář úřadu** se stará o provoz úřadu. Zajišťuje personální obsazení, výběrová řízení a uzavírá pracovní smlouvy. Dále se stará o vzdělání úředníků, zkoušky odborné způsobilosti a zpracovává materiály z porad zastupitelstva a rady města.²²

²² Zpravodaj Městského úřadu Kuřim č. 1/2008

2.1.3 Vývoj obyvatel ve městě Kuřim

Zde můžete sledovat, jak se vyvíjel počet obyvatel ve městě Kuřim a ve správním obvodu městského úřadu. Jedná se o počet obyvatel, kteří mají v Kuřimi a ostatních obcích nahlášené trvalé bydliště. Nárůst příjmů obce mimo jiné souvisí i se zvyšujícím se počtem obyvatel.

Ve výročních zprávách z let 2005 a 2006 byl jeden z nejdůležitějších úkolů města Kuřimi snaha o překročení desetitisícové „skokové“ hranice počtu obyvatel. Důvodem byl způsob přerozdělování daní dle zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení. Kdy se do roku 2007 přerozdělovala daň koeficientem založeným na velikosti kategorie obce, kde Kuřim byla těsně pod hranicí 10 tis. obyvatel a překročení této hranice by obci přineslo zvýšení příjmů cca o 8 milionů.

Jak můžeme vidět v následující tabulce, město Kuřim v roce 2007 překročilo hranici deseti tisíc obyvatel. V tomto roce současně došlo ke změně zákona a od roku 2008 se koeficient přerozdělování daní počítá dle prostého počtu obyvatel. Proto bohužel tato snaha o skokové navýšení rozpočtu města nebyla naplněna.

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel v Kuřimském regionu (Zdroj: Hlouchová Zina, Evidence obyvatel)

Obec	2005	2006	2007	2008	2009
Kuřim	9 620	9 790	10 074	10 305	10 404
Čebín	1 623	1 644	1 660	1 666	1 681
Česká	717	712	725	712	779
Hvozdec	227	234	239	248	252
Chudčice	730	770	784	786	808
Jinačovice	553	556	575	588	599
Lelekovice	1 527	1 548	1 580	1 639	1 669
Moravské Knínice	788	806	798	821	835
Rozdrojovice	712	730	758	780	823
Veverská Bítýška	2 827	2 869	2 908	2 954	2 998
CELKEM	19 324	19 659	20 101	20 499	20 848

2.1.4 Proces tvorby a schvalování obecního rozpočtu

Rozpočet sestavuje vedoucí finančního odboru, na základě podkladů správců rozpočtu jednotlivých odborů obecního úřadu. Tato první verze se posléze předkládá k přezkoumání vedení města. Vedoucí finančního odboru následně s jednotlivými zástupci odborů projedná případné snížení výdajů z první verze rozpočtu tak, aby bylo reálné s penězi vyjít. To znamená, že musí snížit rozpočtové výdaje odborů v méně podstatných projektech, nesmí však být ohrožen chod města. Konečná verze je potom předkládána k projednání na finanční výbor a nakonec městské radě. Schválená verze návrhu rozpočtu obce musí být vyvěšena na úřední desce. Po patnácti dnech může být schválena nadpoloviční většinou zastupitelstva (minimálně devíti hlasy). Rozpočet se zpravidla schvaluje v lednu daného roku.

V průběhu roku jsou dle potřeby schvalována další rozpočtová opatření. V případě nutných změn v rozpočtu města Kuřimi, je potřeba toto rozpočtové opatření předložit a schválit zastupitelstvem města, případně radou města.

2.2 Hospodaření obce v letech 2005 – 2009

Základem hospodaření města je sestavení obecního rozpočtu. V průběhu roku finanční odbor na základě vzniku neočekávaných příjmů, nebo výdajů sestavuje další rozpočtová opatření. Tyto opatření musí být následně schválena zastupitelstvem nebo radou města. V průměru městský úřad musí schvalovat asi 15 rozpočtových opatření ročně. Na konci roku vedoucí finančního odboru sestavuje na základě finančních výkazů zprávu o hospodaření města pro daný rok.

Na základě těchto informací byly sestaveny následující dvě tabulky. Můžeme vyčíst, že v obecním rozpočtu sestavovaném na začátku roku byl celkový výsledek hospodaření záporný. Žádný rok, z pětiletého zkoumaného období, příjmy schváleného obecního rozpočtu nepřevyšují výdaje. Je proto pozitivní, že na reálné výdaje sečtené na konci roku nepřevršily příjmy ve dvou letech z pěti. Ve druhé tabulce vidíme, že v letech 2005 a 2008 byl konečný výsledek hospodaření v kladných číslech a Kuřim byla schopna vytvořit finanční rezervu do dalších let.

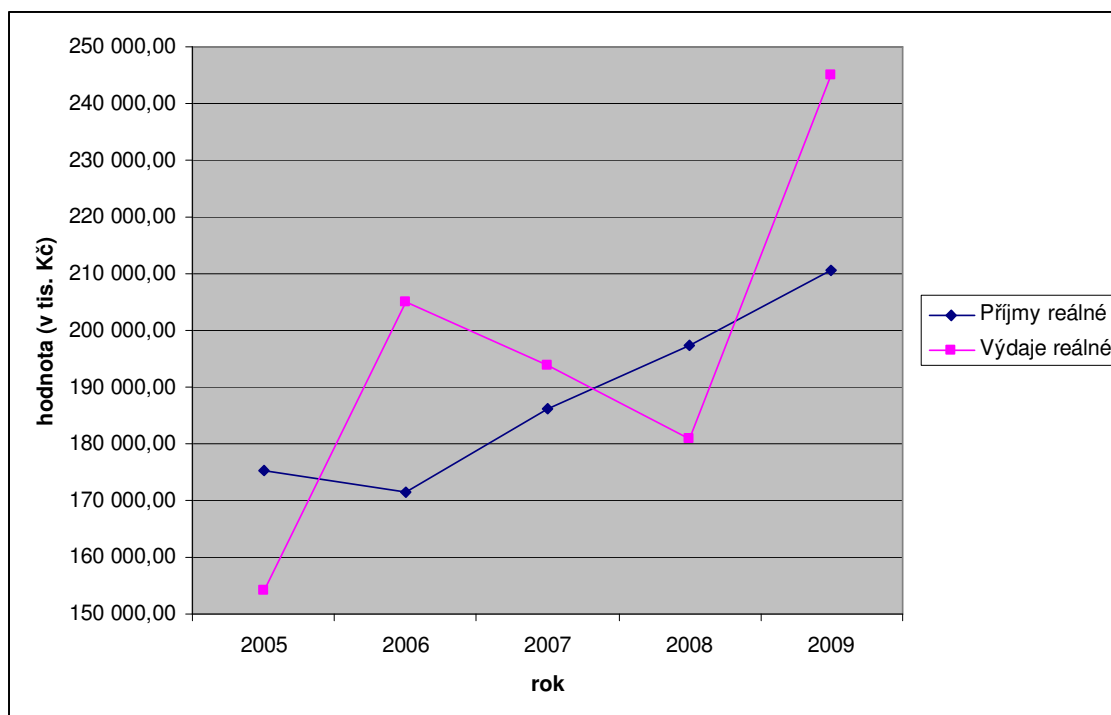
tabulka 2: Tabulka 2: Porovnání příjmů a výdajů schváleného rozpočtu po rozpočtových opatřeních v Kč (Zdroj: Rozpočet města na rok 2005, 2006, 2007, 2008, 2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy	171 898 500	169 352 800	185 141 400	191 918 100	292 970 100
Výdaje	186 706 500	242 260 800	224 540 800	218 918 100	427 494 600
celkem	-14 808 000	-72 908 000	-39 399 400	-27 000 000	-134 524 500

tabulka 3: Porovnání skutečných příjmů a výdajů obce Kuřim v Kč (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

	2005	2006	2007	2008	2009
Příjmy	175 416 984	171 571 554	186 216 240	197 296 051	574 312 403
Výdaje	154 246 188	204 958 826	193 886 066	180 851 794	608 474 778
celkem	21 170 796	-33 387 272	-7 669 826	+16 444 257	-34 162 375

Níže můžeme vidět graficky znárodněn vývoj reálných příjmů a výdajů hospodaření Kuřimi. Tady lze krásně vyčíst, že zatím co výdaje kolísají, u příjmů vidíme plynulou stoupající tendenci. Trvalý růst příjmů značí finanční zdraví Kuřimi. Výdaje kolísají vzhledem k uskutečněným investicím. V letech 2006 a 2008 probíhaly rozsáhlejší projekty ve městě. V roce 2007 schodek nebyl tak velký a v letech 2005 a 2008 příjmy převýšily výdaje.

Graf 1: Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2005 - 2009 (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 200, 2008 a 2009)

Celkové hospodaření Kuřimi je uspokojivé. Kuřim má stálou platební schopnost hospodařila schodkově i přebytkově. Schodky byly vesměs způsobeny investicemi města do infrastruktury a rozvoje prostředí Kuřimi. Město realizovalo spoustu projektů pro zvýšení kvality prostředí a možností využití volného času občanů Kuřimi.

2.2.1 Financování reálných výsledků hospodaření

Rok 2005

Tento rok byl pro město Kuřim finančně úspěšný. Z původně schodkového rozpočtu bylo město na konci roku dokonce schopné vytvořit finanční rezervu. Důvodem tohoto neočekávaného příjmu bylo, že město nerealizovalo některé z investičních plánů pro tento rok. Tím pádem, nejen že se podařilo uchovat portfolio cenných papírů, město navíc vytvořilo přebytek hospodaření ve výši cca 21 mil. Kč.

Rok 2006

Plán financování rozpočtu pro tento rok měl, za zkoumané pětileté období, největší schodek. Bylo to z důvodu plánování rozsáhlých investičních projektů. Jelikož nebylo v silách města realizovat všechny tyto projekty, došlo k poklesu kapitálových výdajů. Tyto převládající výdaje byly financovány úvěrem. Protože na konci roku reálné výdaje byly téměř poloviční, podařilo se uchovat veškeré cenné papíry v portfoliu ČSOB Asset Management.

Rok 2007

Z původně předpokládaného financování rozpočtu 33,4 mil. Kč bylo potřebné reálně financovat pouze 7,4 mil. Kč. Přestože tento rok byl pro město Kuřim schodkový rozpočet, město bylo stále schopné dostát všem svým závazkům. Schodek byl financován z rezerv vytvořených za předchozí období a částečně z úvěru města. I v roce 2007 se podařilo uchovat finanční majetek v podobě cenných papírů ve správě ČSOB Asset Management.

Rok 2008

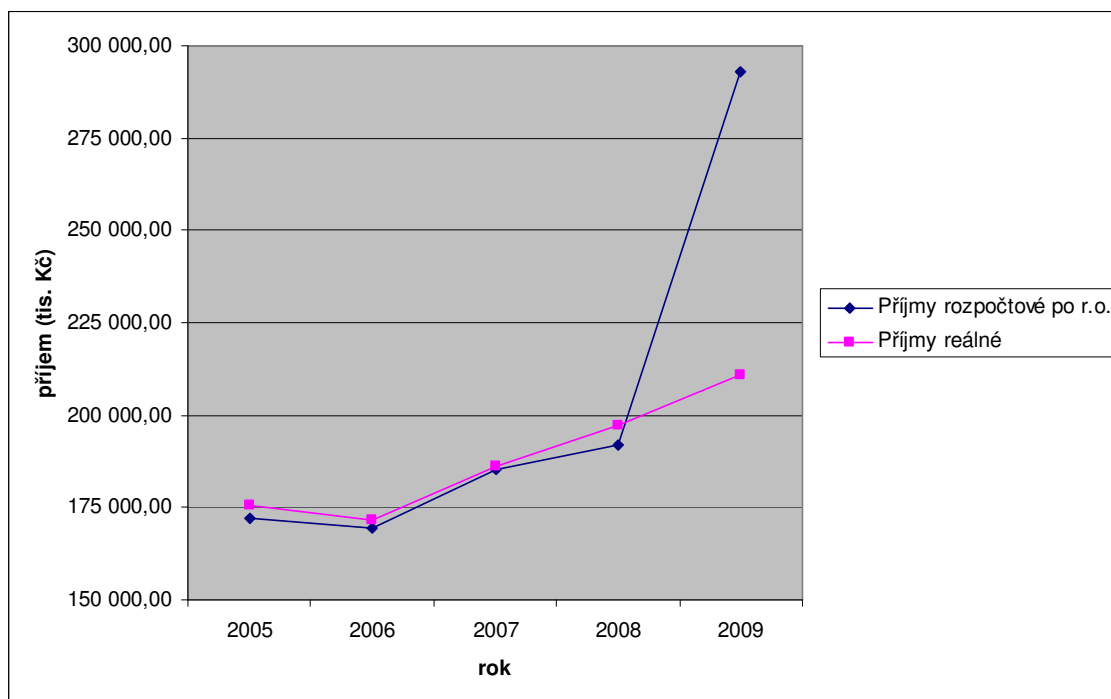
Hospodaření obce v tomto roce bylo přebytkové. Původní schodkový rozpočet byl na konci roku vyčíslen přebytkem hospodaření cca 16 mil. Kč. Obec nemusela dle původního plánu čerpat rezervy z minulých let, naopak byla schopna si rezervu vytvořit. I v letošním roce uchovala finanční majetek, cenné papíry v portfoliu ČSOB Asset Management.

Rok 2009

V tomto roce se obec soustředila na dva významné projekty, rekonstrukci rybníku Srpek a začala výstavba wellness centra. Jednalo se o finančně náročné projekty, proto město vykazovalo záporný výsledek hospodaření. Přesto si zachovalo platební schopnost, a opět se podařilo uchovat finanční majetek v podobě cenných papírů v portfoliu ČSOB Asset Management.

2.2.2 Struktura příjmů obce Kuřim

Příjmy obce Kuřim mají ve zkoumaném pětiletém období růstovou tendenci. V následujícím grafu vidíme názorně vývoj příjmů Kuřimi. Reálné příjmy jsou o něco vyšší než příjmy rozpočtové. Výkyv v roce 2009 je z důvodu 67 mil. Kč dotace na wellnes, která byla schválena, ale finanční prostředky nepřišly tento rok na účet města.

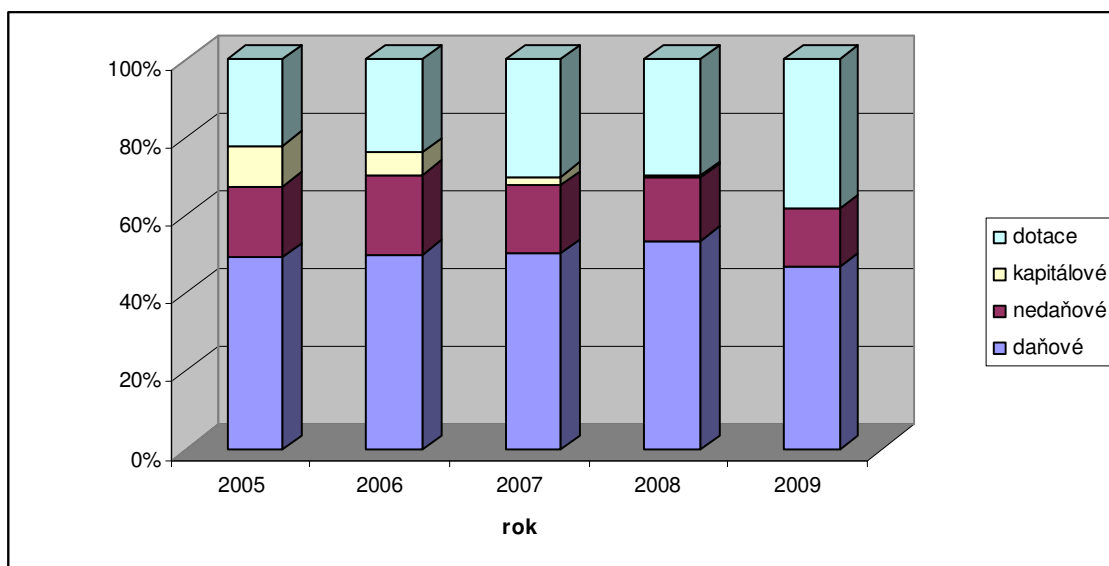
Graf 2: Vývoj příjmů v letech 2005 - 2007 Zdroj: (Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 200, 2008 a 2009)

Obecně jsou příjmy města děleny na dotace a vlastní příjmy. Dle rozpočtové skladby dělíme příjmy na daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Zde můžeme sledovat toto rozdělení příjmů Kuřimi v letech 2005 – 2009.

tabulka 4 rozdělení příjmů obce Kuřim (v tis. Kč) Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 200, 2008 a 2009

příjmy\rok	2005	2006	2007	2008	2009
daňové	86 616	85 805	93 363	105 575	98 330
nedaňové	31 849	35 110	32 798	31 967	31 608
kapitálové	18 166	10 056	4 209	829	121
dotace	38 787	40 600	55 845	58 925	80 650
CELKEM	175 418	171 571	186 215	197 296	210 709

Vidíme, že nejpodstatnější částí jsou příjmy daňového charakteru. Můžeme zde sledovat pozitivní růstovou tendenci, která je způsobena mimo jiné růstem počtu obyvatel. Hned za těmito příjmy jsou dotace, které také tvoří podstatnou část příjmů obce Kuřim. Třetí největší položkou jsou nedaňové příjmy a kapitálové příjmy po ukončení privatizace bytů v roce 2007 jsou zanedbatelnou položkou.

Graf 3: Struktura příjmů Kuřimi Zdroj: (Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

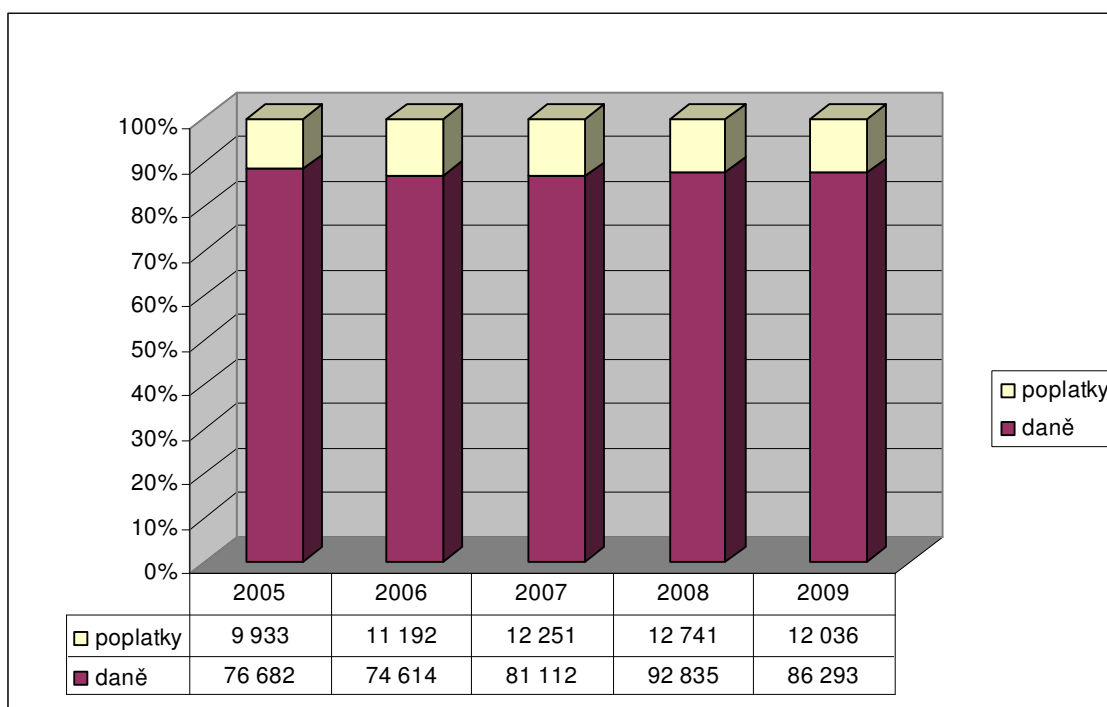
2.2.2.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy obce jsou nejdůležitější položkou příjmů. Tvoří zhruba polovinu příjmů celkových a úzce souvisí s počtem obyvatel. Jedná se především o daně poplatníků s trvalým bydlištěm v Kuřimi, dále o místní poplatky města Kuřimi a správní poplatky obecního úřadu.

tabulka 5: Podrobné členění daňových příjmů obce (v tis. Kč) Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009

příjmy\rok	2005	2006	2007	2008	2009
Daň FO	26 853	21 258	22 488	23 584	21 431
Daň PO	25 720	25 499	26 512	29 140	22 067
DPH	19 969	23 556	27 602	35 738	34 419
Daň z nemovitosti	4 140	4 301	4 510	4 373	8 376
Poplatek za komunální odpad	3 883	4 574	4 759	4 365	4 814
Poplatek ze psů	139	149	295	302	324
Poplatek za užívání veř. Prostr.	294	305	262	314	338
Poplatek za výherní hrací přístroje	966	1 066	1 115	1 293	1 092
Ostatní poplatky	1	47	558	816	1 262
Správní poplatky	4 650	5 051	5 262	5 651	4 206
CELKEM	86 615	85 806	93 363	105 576	98 329

Když daňové příjmy rozdělíme na daně a poplatky, z následujícího grafu vidíme jejich poměr. Je zřejmé, že podstatnější část daňových příjmů tvoří daně a to téměř 90%. Tyto příjmy město prakticky nemá možnost změnit. Jedinou část, kterou může Kuřim ovlivnit je daň z nemovitosti. Zde zvolením koeficientu daného zákonem může obec příjmy z nemovitostí zvýšit. Ve městě už takové navýšení proběhlo a daň z nemovitosti byla navýšena zhruba na dvojnásobek. Poplatky, které tvoří zhruba 10% daňových příjmů obec ovlivňovat může. V rámci zákona může pomocí vyhlášky stanovit sazby místních poplatků. Zde má větší prostor pro změny.

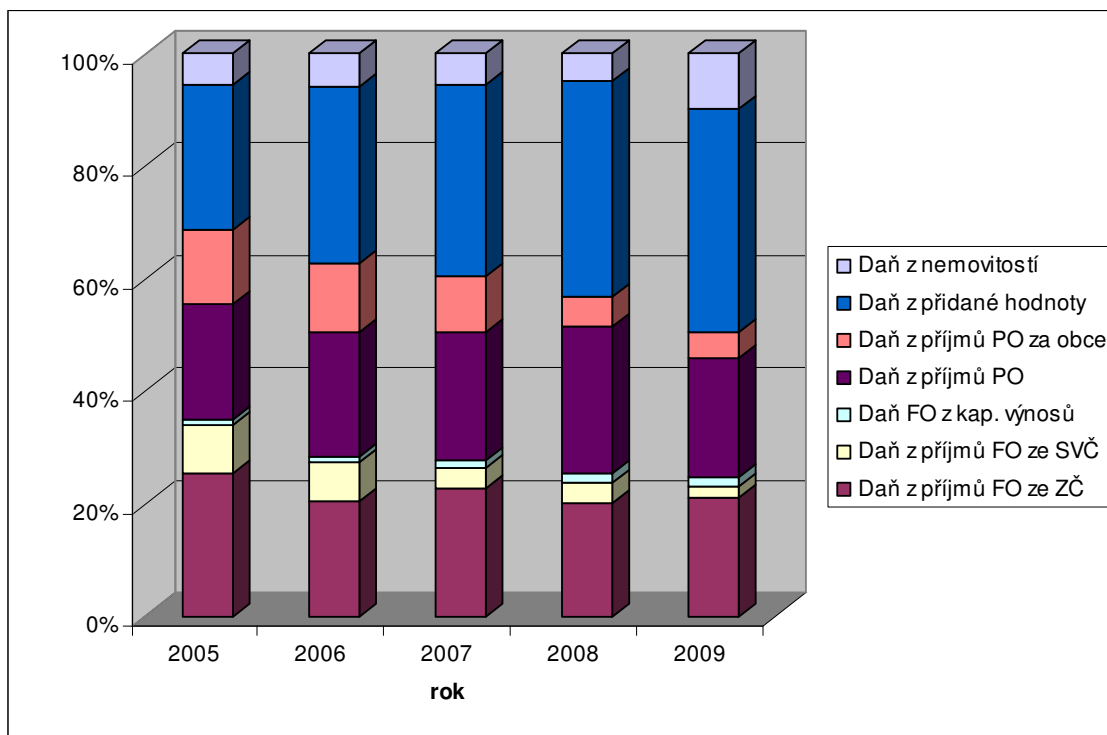
Graf 4: Rozdělení daňových příjmů na daně a poplatky (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Daně

Do složky daní ve městě Kuřim spadají následující:

- Daň z příjmů FO ze ZČ
- Daň z příjmů FO ze SVČ
- Daň FO z kap. výnosů
- Daň z příjmů PO
- Daň z příjmů PO za obce
- Daň z přidané hodnoty
- Daň z nemovitosti

Z následujícího grafu vidíme, že největší část daňových příjmů tvoří daň z přidané hodnoty a postupně tato část neustále narůstá až na téměř 40% v roce 2009. Příjmy z daní právnických osob jsou vyjma roku 2005 o něco vyšší než daň z příjmu fyzických osob. Nejmenší položkou je daň z nemovitosti, která tvoří 5 až 10% daňových příjmů.

Graf 5: Struktura daňových příjmů (Zdroj: Fin výkazy 2-12 za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Místní poplatky

Místní poplatky se řídí zákonem o místních poplatcích a město Kuřim je upravuje vyhláškou obce Kuřim č. 3/2009 o místních poplatcích

V Kuřimi se vybírají následující poplatky (dále budou blíže popsány):

- Poplatek za svoz komunálního odpadu
- Poplatek ze psů
- Poplatek za užívání veřejného prostranství
- Poplatek za provozovaný výherní automat

Poplatek za svoz komunálního odpadu

Poplatníkem je fyzická osoba, která má v obci trvalý pobyt, nebo vlastní stavbu určenou k individuální rekreaci. Poplatník je povinen nahlásit vznik, či zánik poplatkové povinnosti nejpozději do patnácti dní.

Poplatek za svoz komunálního odpadu za rok

- FO s trvalým pobytem v Kuřimi 500 Kč
- Vlatník stavby určené k rekreaci 250 Kč

Úlevy na tomto poplatku mají poplatníci:

- Zcela osvobozeny jsou osoby, které se po celý kalendářní rok nezdržují na území města Kuřimi (z důvodů pobytu v zahraničí, v léčebně či osoby ve výkonu trestu odnětí svobody).
- Osoby s trvalým pobytem na ohlašovně města Kuřimi a osoby, kterým není prováděn svoz komunálního odpadu jsou zcela osvobozeni.
- Třetí a další sourozenec, žijící ve společnosti nezaopatřených sourozenců, mladších 18-ti let jsou zcela osvobozeni
- Vlastníci staveb určených k rekreaci
- Poplatníci narození v roce 1939 a starší mají úlevu 60 Kč.²³

Poplatek ze psů

Platí držitel psa s trvalým pobytem na území města Kuřimi. Poplatek se platí za psy starší než 3 měsíce.

poplatek za psa za rok

- Za prvního psa 500 Kč
- Za každého dalšího psa 1 000 Kč

²³ Vyhláška obce Kuřim č. 3/2009

Od poplatku jsou osvobozeny:

- Osoby nevidomé a těžce zdravotně postižené
- Osoby provádějící výcvik psů pro zdravotně postižené
- Osoba provozující útulek pro psy, zřízený obcí.
- Držitel psa, jehož jediným příjmem je invalidní, starobní, vdovecký/vský a sirotčí důchod má úlevu na poplatku 350 Kč za prvního psa a 700 Kč za každého dalšího psa.

Poplatek za užívání veřejného prostranství

Vybírá se za zvláštní způsoby užívání veřejného prostranství. Těmi se rozumí provádění výkopových prací, umístění dočasných stavem určených k poskytování služeb a prodej, pro umístění reklamních zařízení, cirkusů, lunaparků, vyhrazení parkovacího místa, využití tohoto prostranství pro kulturní a sportovní akce, nebo filmové potřeby a další. Poplatníkem jsou osoby využívající veřejného prostranství města Kuřim.

Výše poplatku se odvíjí od doby, účelu a velikosti využívaného veřejného prostranství.

Od poplatku jsou osvobozeny:

- V případě pořádání charitativních a veřejně prospěšných akcí.
- Parkovací místo, trvale vyhrazené pro zdravotně postiženou osobu.
- Plocha menší výměry než 1m² pro umístění reklamních zařízení

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj

Poplatek hradí provozovatel za každý povolený hrací přístroj, platí se čtvrtletně. Sazba za každý hrací přístroj činí 5 000 Kč za 3 měsíce.

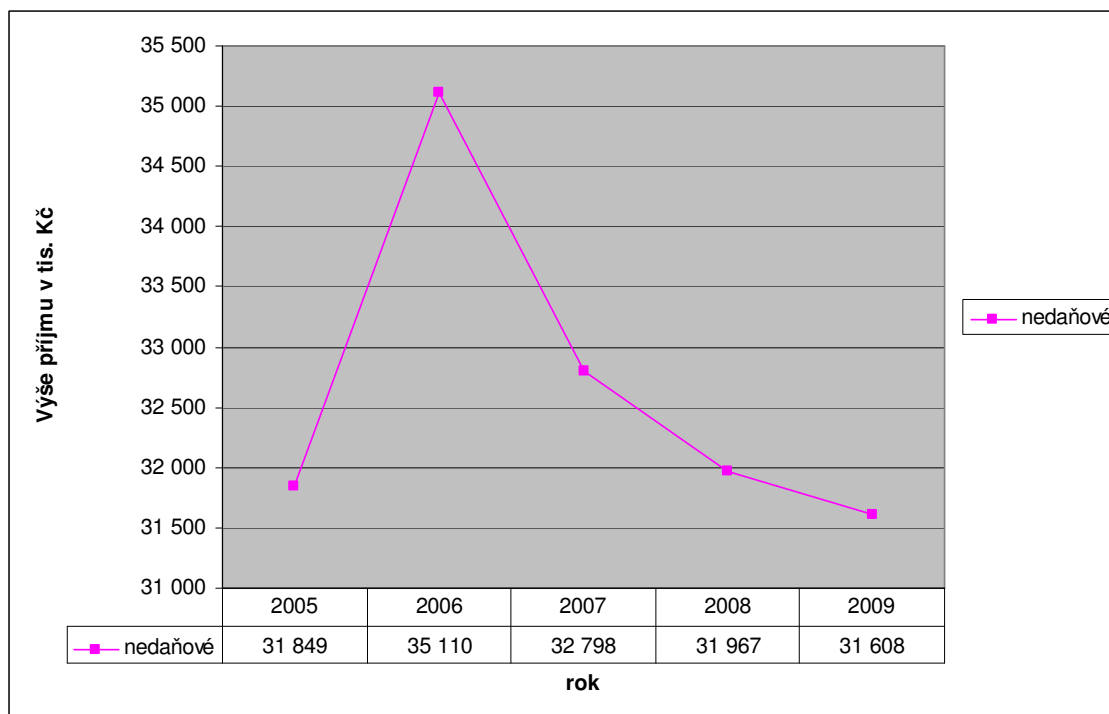
2.2.2.2 Nedaňové příjmy

Nedaňové příjmy tvoří něco okolo dvaceti procent veškerých příjmů města. Jedná se především o příjmy, které město vydělá jeho běžným provozem.

Jedná se tyto druhy příjmů:

- příjmy z vlastní činnosti
- příjmy z pronájmu majetku
- příjmy z úroků a realizace finančního majetku
- přijaté sankční platby
- příjmy z prodeje nekapitálového majetku
- přijaté splátky půjčených prostředků

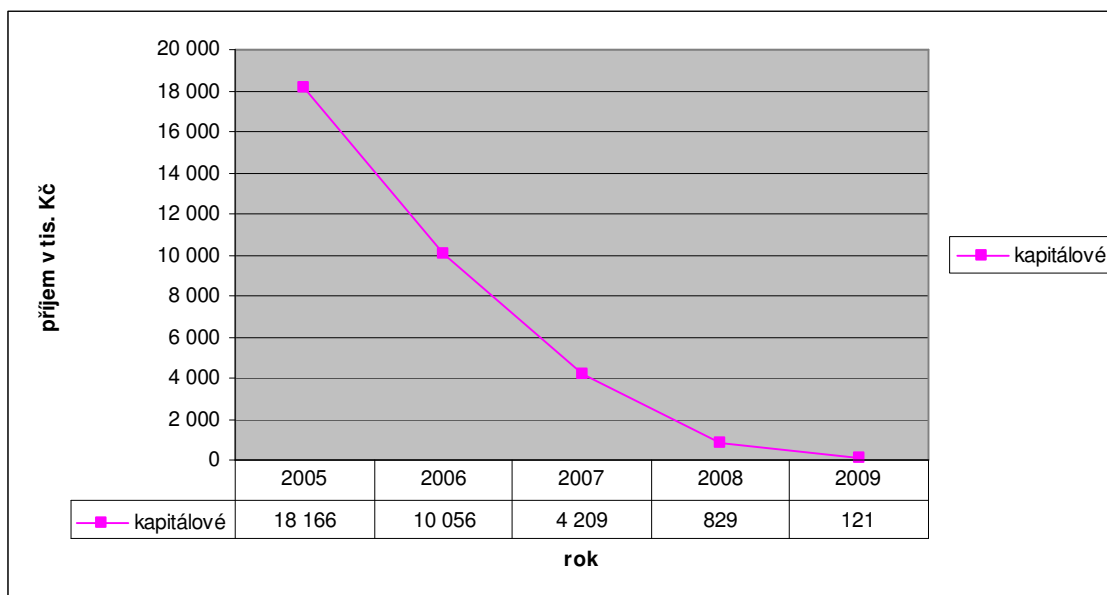
Vše nedaňových příjmů se stabilně pohybuje okolo 32mil Kč. Výkyv v následujícím grafu v roce 2006 zhruba o 3 mil. Kč v rozpočtu města není nijak významný. Tyto nedaňové příjmy má Kuřim ve svých rukou. Obec ovšem nevznikla za účelem zisku, proto tyto příjmy udržuje ve zhruba stejné výši.

Graf 6: Vývoj nedaňových příjmů (Zdroj: Fin výkazy 2-12 za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

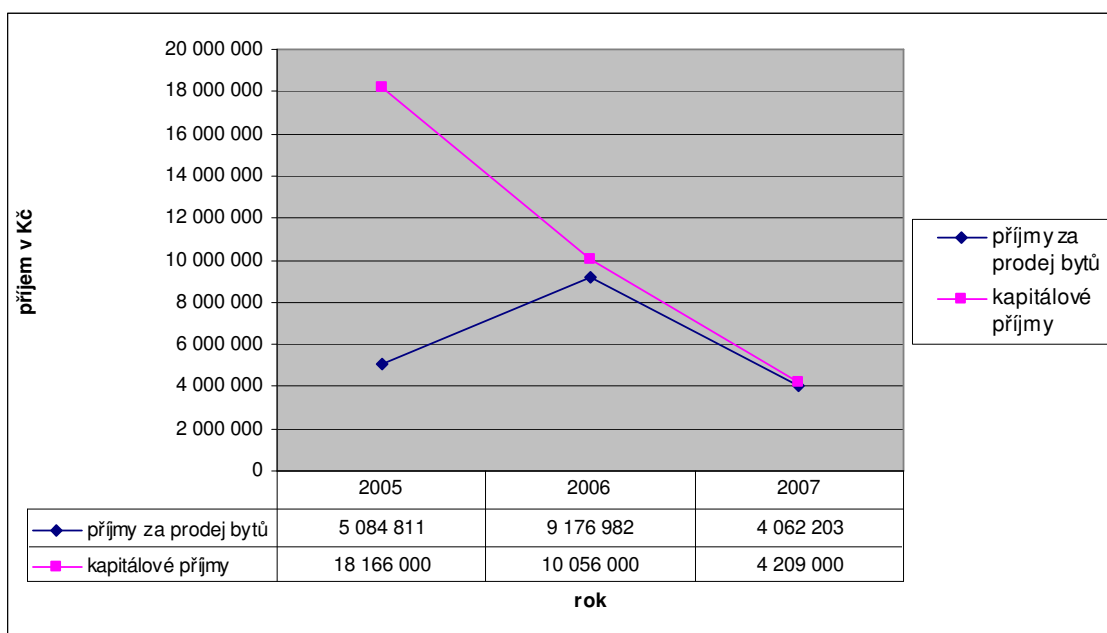
2.2.2.3 Kapitálové příjmy

Jedná se o příjmy z kapitálového majetku, to znamená z dlouhodobého hmotného, nehmotného majetku a pozemků. Tento příjem má obec až v okamžiku prodeje majetku. Kapitálové příjmy tvoří nejmenší část příjmů města Kuřim.

Graf 7: Vývoj kapitálových příjmů (Zdroj: Fin výkazy 2-12 za roky 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

V grafu vývoje kapitálových příjmů můžeme vidět, že příjmy během zkoumaného období klesly z osmnácti milionů na pouhých 121 tis. Kč.. Bylo to způsobeno privatizací městských bytů, která končila v roce 2007. Z následujícího grafu je zřejmé, že v letech 2006 a 2007 příjmy z prodeje těchto privatizovaných bytů tvořily téměř naprostou většinu kapitálových příjmů. Tato privatizace bytů skončila v říjnu roku 2007. Proto v letech 2008 a 2009 došlo k tak rapidnímu poklesu a kapitálové příjmy tvoří zanedbatelnou část rozpočtu.

Graf 8: Srovnání kapitálových příjmů s příjmy z privatizace bytů (Zdroj: materiály o prodeji městských bytů, majetkoprávní odbor)

Město bylo v roce 2009 podílníkem ve společnostech:

- **Městské technické centrum Kuřim spol. s r.o.**
Jungmannova 968, IČ: 25 31 82 50
založeno: 20.11.1996
základní kapitál: 100 000 Kč
podíl města: 100 %
- **Centrum technických služeb Kuřim s.r.o.**
Jungmannova 968, IČ: 26 30 71 89
založeno: 9.12.2002
základní kapitál: 200 000 Kč
podíl města: 100 %
- **Střední průmyslová škola a Střední odborné učiliště Kuřim s.r.o.**
Křížkovského 48, IČ: 47 91 78 65
založeno: 30.4.1993
základní kapitál: 140 000 Kč

podíl města: 15 %

obchodní podíl: 69 450 Kč

- **Bytové družstvo Sv. Ján Kuřim, družstvo**

Jungmannova 968, IČ: 26 27 72 12

založeno: 5.3.2002

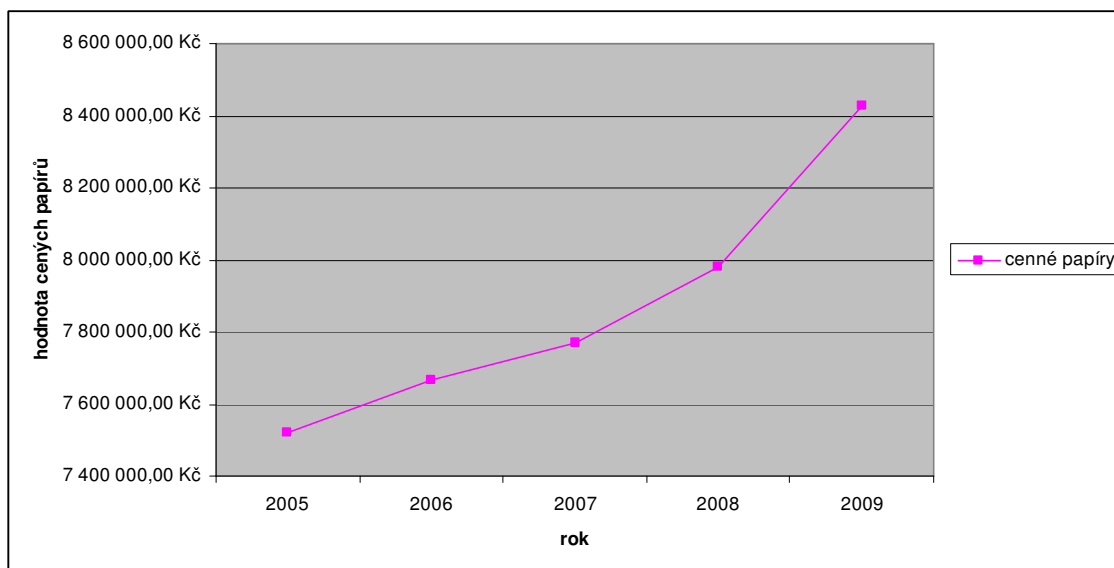
členský vklad: 25 000 Kč

podíl města: 100 %

Finanční majetek

Město Kuřim dále vlastní cenné papíry ve správě **ČSOB Asset Management** (dříve Patria Finance), jejich hodnota činila (vždy k poslednímu dni roku)
2005: 7 519 628,61 Kč, **2006:** 7 667 610,76 Kč, **2007:** 7 770 714,01 Kč,
2008: 7 980 726,07 Kč a **2009:** 8 428 507,84 Kč

Vývoj tohoto finančního majetku můžeme sledovat v následujícím grafu:

Graf 9: Vývoj finančního majetku (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Z grafu můžeme vyčíst, že hodnota cenných papírů, které Kuřim vlastní neustále roste. Roční nárůst se pohybuje okolo 2% ročně. Což oproti termínovaným vkladům je, dle mého názoru nízké úročení. V letech 2008 a 2009 již došlo k vyššímu nárůstu hodnoty balíčku cenných papírů.

2.2.2.4 Dotace

Dotace průměrně tvoří 20 – 30% příjmů do rozpočtu Kuřimi. Jedná se o velmi důležitou část příjmů. Výše těchto dotací záleží hodně na snaze města, protože o většinu dotací si musí město zažádat. Na základě, zpravidla administrativně složitě žádosti může město získat dotace z různých oblastí.

Dotace do města Kuřimi plynuly, dle charakteru z těchto zdrojů:

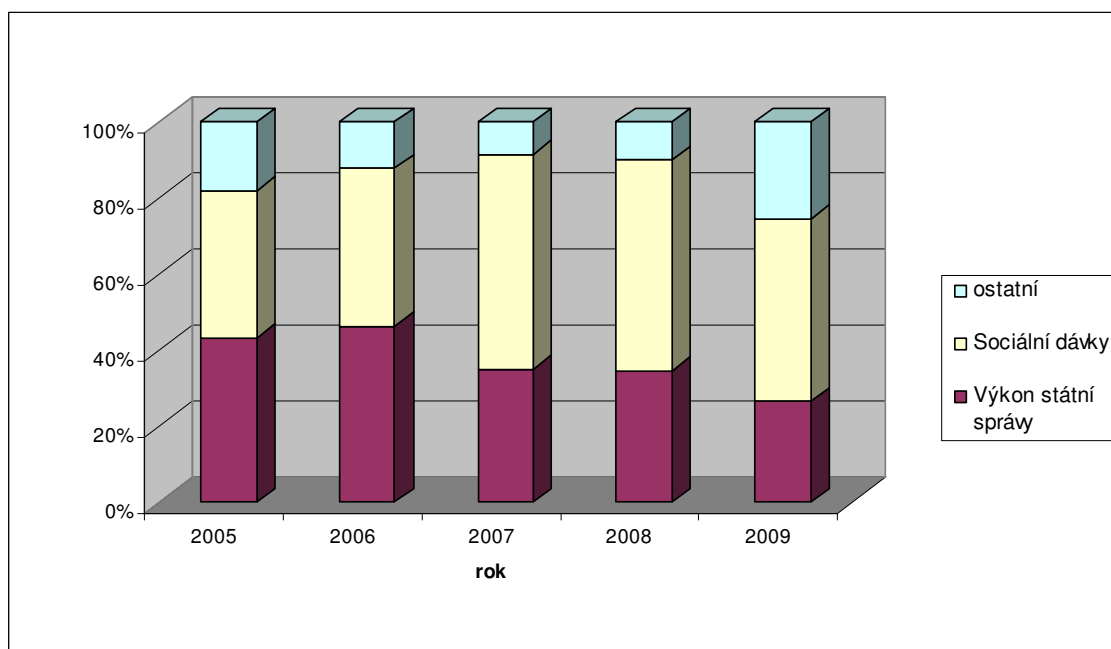
- Ministerstvo financí
- Ministerstvo práce a sociálních věcí
- Jihomoravský kraj
- Ministerstvo kultury
- Ministerstvo zemědělství
- Ministerstvo životního prostředí
- Ministerstvo pro místní rozvoj
- Ministerstvo průmyslu a obchodu
- Státní fond životního prostředí

Obecně můžeme dotace dělit na:

- **Neinvestiční přijaté dotace**, slouží na úhradu běžných výdajů a nákup krátkodobého majetku. Jedná se například o dotace na různé vzdělávací programy. V Kuřimi se jednalo o dotaci na vybudování vzdělávacího eGon centra v budově Městského úřadu Kuřim. Jedná se o centrum, kde budou probíhat školení úředníků Kuřimi i dalších obcí. Bude se jednat především o školení používání informačních technologií a nových programů. Další neinvestiční dotace plynula např. na cyklus koncertů klasické hudby a cyklus koncertů spolku přátel hudby.

- **Investiční přijaté dotace**, tvoří většinu dotací využívaných městem. Jedná se o prostředky užívané k nákupu dlouhodobého majetku a investičních projektů, které se k nim vztahují. V Kuřimi se jednalo o dotace na rekonstrukce městských budov, revitalizaci rybníka Srpek, stavbu cyklostezek, budování dětských hřišť, stavbu wellness centra a dalších projektů.

Každý rok ze zkoumaného období se velmi odlišuje v druzích přijatých dotací. Vždy záleží na investičních akcích jednotlivých let. Nejpodstatnějšími, zároveň nejvyššími a hlavně každoročními položkami byla dotace sloužící na výkon státní správy a dotace na sociální dávky. V následujícím grafu vidíme, jakou část z celkových dotací zastávaly.

Graf 10: Struktura dotací (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Dotace na výkon státní správy

Dle druhového třídění rozpočtové skladky se jedná o položku 4112 - Neinvestiční přijaté transfery ze státního rozpočtu v rámci souhrnného dotačního vztahu. Jedná se o transfer plynoucí ze státního rozpočtu skrze přerozdělování Ministerstvem financí.

Tuto dotaci město může použít dle svého uvážení na chod obecního úřadu a dotace není zúčtovatelná.

Dotace na sociální dávky

Dle druhového třídění rozpočtové skladky se jedná o položku 4116 - Ostatní neinvestiční přijaté transfery za státního rozpočtu, tato dotace je určena na vyplácení sociálních dávek.

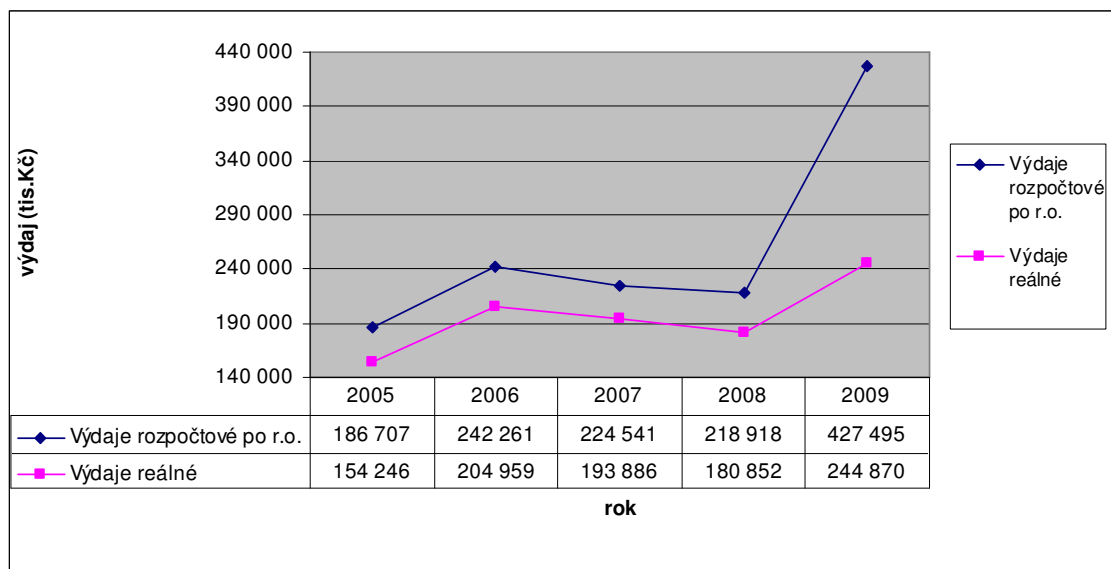
Ostatní

Do položky ostatní spadají dotace, o které si město žádá většinou na základě realizace jednotlivých projektů. Jedná se o dotace na rekonstrukce škol, infrastruktury města, budování cyklostezek a mnoho dalších.

2.2.3 Struktura výdajů Kuřimi

Výdajová strana rozpočtu je na základě rozpočtových opatření měněna daleko častěji, než strana příjmová. Děje se tak především u investičních akcí, u kterých se v průběhu roku může měnit rozpočet. Tyto změny jsou způsobeny například výsledkem výběrového řízení dodavatelů, nebo vyskytnutím komplikací, které dodatečně navýší výdaje. U provozních výdajů dochází ke změnám jen zřídka, pouze na základě nově obdržených dotací.

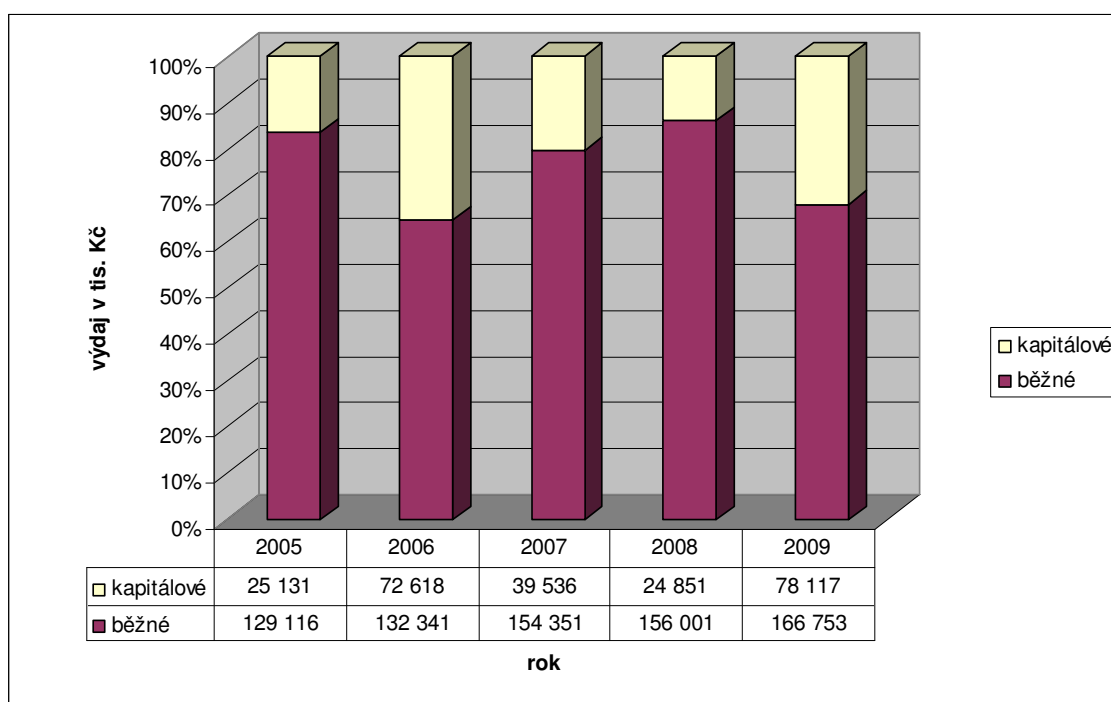
Výdaje města Kuřim nemají růstovou tendenci jako příjmy, ale jsou spíše kolísavé. Z následujícího grafu můžeme vyčíst, že výdaje v prvních dvou letech zkoumaného období rostly a v dalších dvou letech zase klesaly. V roce 2009 je zřejmý nárůst výdajů vzhledem k roku 2008 téměř o 140%. Tento růst je způsoben rozsáhlými investicemi jednalo se o revitalizaci rybníku Srpek a výstavbu wellness centra, na které byla Kuřimi schválena dotace ve výši 67 mil. Kč (tato dotace tvoří 40% celkových odhadovaných nákladů).

Graf 11: Vývoj výdajů Kuřimi v letech 2005 - 2009 (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Vyhlášky Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě stanoví rozpočtová skladbu, podle které se výdaje třídí na základní dvě skupiny. Jsou to běžné a kapitálové výdaje.

Jak můžeme vyčíst z následujícího grafu, běžné výdaje jednoznačně převažují výdaje kapitálové. Běžné výdaje představují zhruba 80% celkových výdajů města Kuřim, kapitálové výdaje zhruba zbylých 20%. Podrobněji se budeme jednotlivými druhy výdajů zabývat v dalších kapitolách.

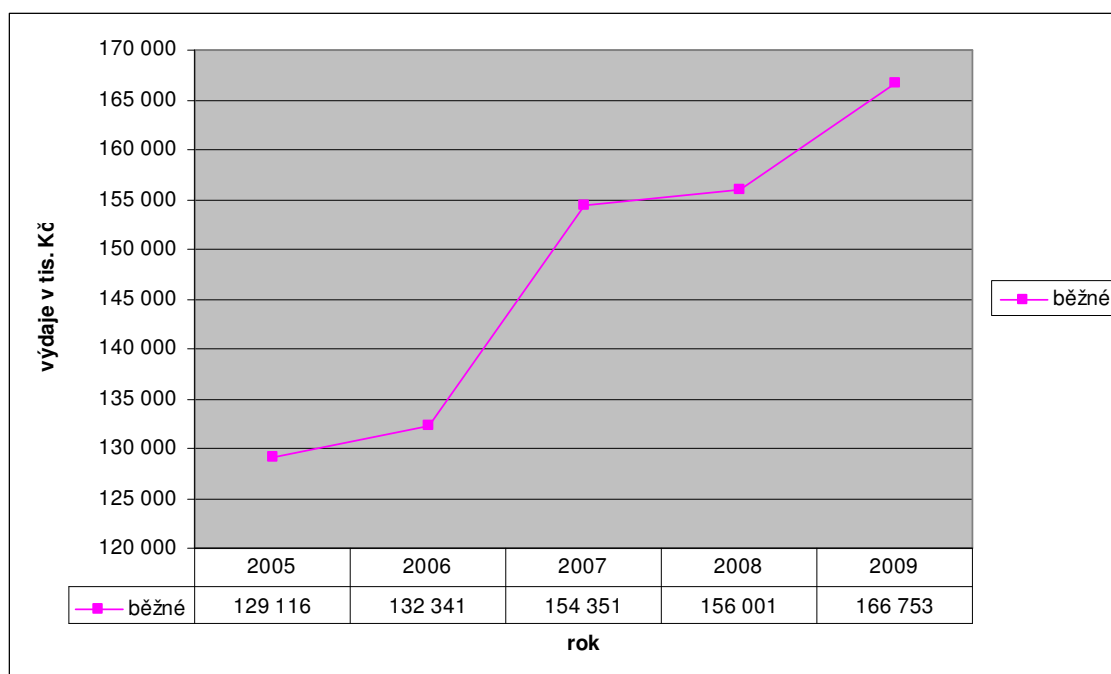

Graf: 12: Poměr jednotlivých druhů výdajů v tis. Kč (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

2.2.3.1 Běžné výdaje

Běžnými výdaji se pro účely rozpočtové skladby rozumějí neinvestiční výdaje. To znamená pořízení věcí a práv, které nejsou dlouhodobým majetkem. Jedná se tedy o výdaje na běžnou činnost města a na nákup krátkodobého majetku.

Z následujícího grafu můžeme vyčíst růstovou tendenci běžných výdajů. Náklady na chod města stále rostou. Energie a platy postupem času rostou. Kuřim roste a rozvíjí kulturní a sportovní zázemí města. Všechny tyto faktory se podílejí na růstu běžných nákladů.

Graf 12: Vývoj běžných výdajů (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Zde uvedu několik výdajů, které tvořily velkou část běžných výdajů, není zde dostatečný prostor, pro vypsání všech položek. Proto jsem vybrala ty, které tvoří velkou položku výdajů a jsou podstatné.

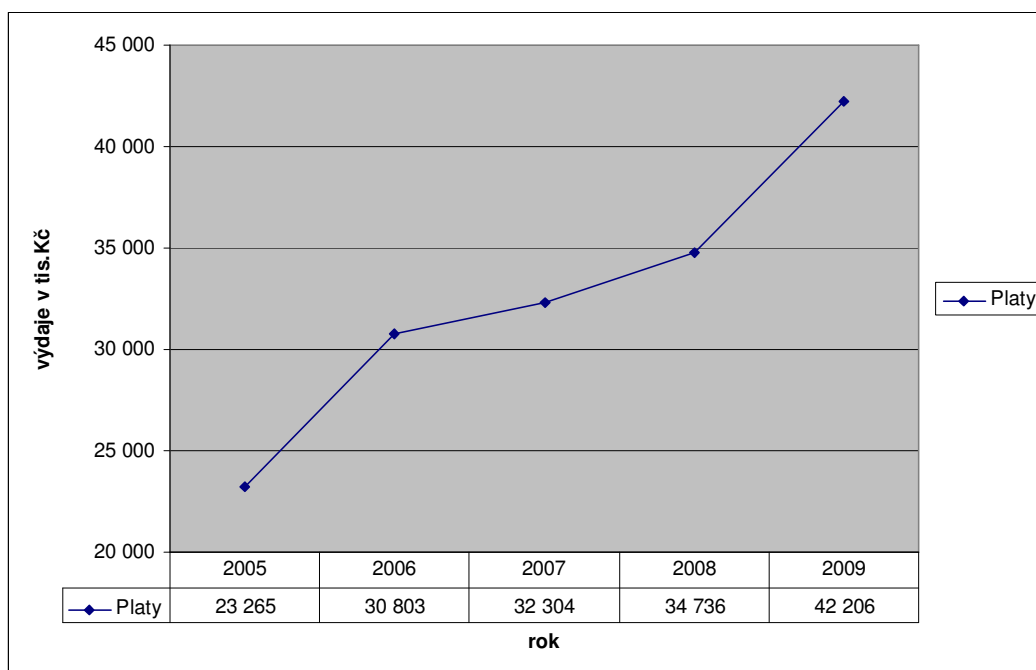
Výdaje na platy

Jednalo se o platy zaměstnanců knihovny, kulturních a sportovních zařízení města Kuřim (plavecký areál, fotbalové hřiště, umělecká škola a další), platy vynaložené na péči a vzhled obce (sekání trávy, sběr odpadků a další), na požární ochranu, volby (volební komise) a největší část na činnost místní správy.

Jedná se o výdaje na:

- Platy zaměstnanců v pracovním poměru
- Odměny členů zastupitelstva obcí a krajů
- Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti
- Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění a povinné pojistné na úrazové pojištění

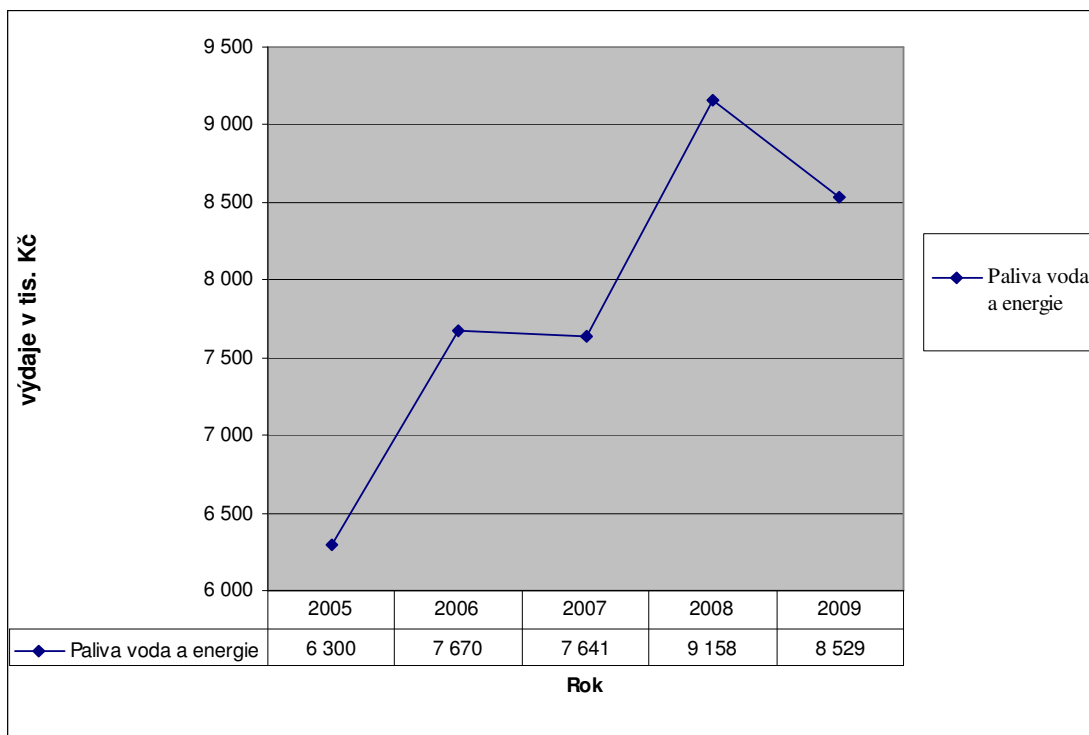
Vidíme, že tyto náklady neustále rostou. Toto zvyšování je způsobeno růstem jednotlivých platů a i rozvojem města, kdy je potřeba najmout více zaměstnanců.

Graf 13: Vývoj výdajů na platy (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Nákup vody, paliv a energie

Město Kuřim také vydává značnou část za vodu, teplo, plyn a elektrickou energii. Konkrétně se tyto výdaje spotřebují v knihovně, na provoz rozhlasu a televize, v prostorách kulturních a zájmových činností, na sportovištích, za veřejné osvětlení, provoz městského úřadu a další provoz města.

Graf 14: Vývoj výdajů za vodu, paliva a energie (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

Z grafu vidíme skokový nárůst výdajů za energii, pravděpodobně to bude jejím zdražením. Pokles těchto výdajů v roce 2009 je mimo jiné způsobený zateplením ZŠ Tyršova. Tato rozsáhlá rekonstrukce budovy školy přinesla roční úsporou 500 tis. Kč.

2.2.3.2 Kapitálové výdaje

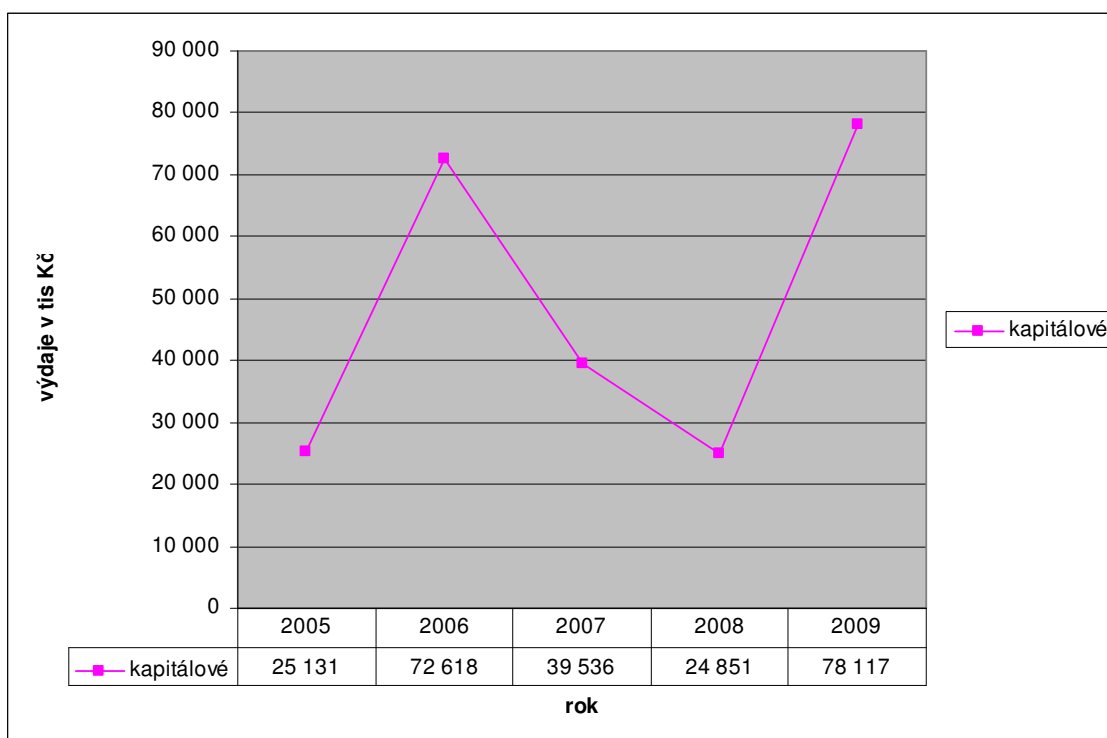
Kapitálové výdaje pro účely rozpočtové skladby jsou investiční výdaje. Investičními výdaji se rozumějí výdaje na pořízení věcí a práv majících povahu dlouhodobého majetku.

Jedná se o výdaje vynaložené na nákup dlouhodobého nemovitého majetku, což jsou byty a nebytové prostory. Dále se jedná o výdaje na nákup dlouhodobého hmotného majetku, kam můžeme zařadit, stroje, dopravní prostředky, výpočetní techniku, a v neposlední řadě na nákup pozemků.

Ve městě Kuřim se v letech 2005 - 2009 jednalo především o nákup:

- budov
- strojů a zařízení
- investiční půjčené prostředky obyvatelstvu
- investiční transfery zřízeným příspěvkovým organizacím
- pozemků
- výpočetní techniky

Dle následujícího grafu můžeme sledovat, že kapitálové výdaje nemají žádnou předvídatelnou tendenci. Kolísají dle potřeb města nakupovat dlouhodobý majetek.

Graf 15: Vývoj kapitálových výdajů (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009)

2.3 Zhodnocení hospodaření Kuřimi v letech 2005 – 2009

Je velký rozdíl mezi hospodařením obcí a běžných firem, které zajímá především tvorba zisku. Hlavním cílem hospodaření obcí je totiž uspokojování potřeb svých občanů.

Kuřim v tomto pětiletém zkoumaném období v letech 2005 a 2008 měla přebytkové hospodaření. V letech 2006, 2007 a 2009 bylo schodkové hospodaření, které Kuřim financovala z přebytků hospodaření vzniklých v minulých letech a úvěrů.

Na základě výše uvedených údajů můžeme říct , že město je schopné samostatně hospodařit, bez větších problémů. Schodkové hospodaření, bylo zapříčiněno především rozsáhlými investicemi. V roce 2006 probíhala rekonstrukce mateřské školy, městské knihovny, letního koupaliště a další výdaje především na infrastrukturu města. V roce 2007, mimo jiné, pokračovala rekonstrukce městské knihovny, dále proběhla rekonstrukce ZŠ Tyršova a Jungmannova. V roce 2009 probíhala rekonstrukce rybníku Srpek a začalo se s projektem rekonstrukce plaveckého areálu na wellness centrum.

Realizací těchto projektů se Kuřimi daří rozvíjet infrastrukturu města a nabízí občanům stále nové sportovní i kulturní možnosti. Z těchto aktivit Kuřimi je zřejmé, že se jí daří uspokojovat potřeby obyvatel, což je jedním z hlavních úkolů fungování každého města.

3. VLASTNÍ NÁVRHY NA ZLEPŠENÍ, PŘÍNOS NÁVRHŮ ŘEŠENÍ

Hospodaření obce je omezeno jak zákony, tak i politikou obce. Jak již bylo řečeno, cílem obce je zejména spokojenost obyvatel. Toto uspokojování potřeb obyvatel může být často v rozporu s kladným hospodařením Kuřimi.

Na tvorbě rozpočtu obce se podílí především finanční odbor, jehož návrh potom musí být schválen zastupitelstvem. Při sestavování rozpočtu Kuřimi se musí vždy myslet na spokojenost občanů. Finanční odbor se současně snaží o minimalizaci schodkového hospodaření a usiluje o finanční zdraví Kuřimi. Snahou zastupitelstva a pana starosty je především spokojenost obyvatel.

Zde právě dochází ke střetu zájmů a při procesu schvalování obecného rozpočtu dojde k jakémusi kompromisu mezi šetřením výdajů Kuřimi a výši nákladů na uspokojení obyvatel. Kuřim se v současné době nepotýká s nedostatkem finančních prostředků, proto může pracovat na jejím rozvoji a zvyšování celkové úrovně města.

3.1 Opatření na straně příjmů

Na straně příjmů obce není tak velký prostor působnosti. Rozbor v analytické části nám ukázal, že největší část tvoří **daňové příjmy**. Daně a správní poplatky jsou stanoveny zákonem a obec nemá možnost je měnit, kromě daně z nemovitosti. Obec může částečně ovlivnit výši místních poplatků.

Druhou největší skupinou jsou dotace. **Dotace** na chod města jsou dány zákonem. Obec, ale může získat velké množství účelových dotací z různých zdrojů. Zde je velmi důležité mít někoho, kdo má na starosti přehled možných dotací. Ten potom vyhledává různé dotace, které by obec mohla vhodně využít. Kuřim patří mezi větší města a má k dispozici prostředky na využití odborníků v této oblasti. Toto je velkým přínosem,

protože vyhledáním vhodné dotace se dá ušetřit na řadě projektů. O tyto záležitosti se stará úřednice z odboru kancelář úřadu. V případech velkých projektů se na základě výběrového řízení najímá externí firma s vysokou specializací. V tomto směru Kuřim pracuje výborně, důkazem je i velká dotace (67 mil. Kč) z fondu Evropské unie schválená v roce 2009 na výstavbu wellness centra.

Nedaňové příjmy tvoří zhruba 20% příjmů Kuřimi, zde má Kuřim největší možnost příjmy ovlivnit. Kuřim zde působí především v oblasti pronajímání a službami s tím spojenými, poskytuje půjčky občanům. Zde však není možné příjmy zvyšovat zdražením služeb. Cena je zde dána trhem, pokud bude vyšší, mohla by klesnout poptávka a celkové příjmy by klesly.

Kapitálové příjmy tvoří nejmenší částku. Jednalo se především o prodej obecních bytů, který končil v roce 2007. Příjmy v letech 2008 a 2009 jsou zanedbatelné. Dle mého to byl chybný tah města. Byty se prodávaly pod cenou, a obec přišla o peníze plynoucí z nájmu těchto bytů. Finance uložené v nemovitostech nepodléhají inflaci a hodnota nemovitostí většinou roste. Do budoucna bych prodej dalších obecních budov, ze kterých má navíc obec jisté stálé příjmy z nájmu, nedoporučovala

Místní poplatky

Zákon 565/1990 Sb., o místních poplatcích zmocňuje obce k vybírání místních poplatků. Tento zákon obec blíže upraví obecně závaznou vyhláškou. V Kuřimi se jedná o vyhlášku č.3/2007 *o místních poplatcích* a vyhlášku č. 3/2009 *o místních poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů*.

Největší příjem má Kuřim z **poplatku na svoz komunálního odpadu** kde je nastavena maximální možná výše dle zákona. Poplatek může obec jedině snížit, což nedoporučuji.

Poplatek za provozovaný výherní hrací přístroj je také na maximální hranici zákona 1000 – 5000 Kč za každé 3 měsíce. Vybíraných 5000 Kč čtvrtletně schvaluji, nejen z hlediska výše příjmů, ale také z hlediska výchovného. V žádném případě není potřeba podporovat občany v tomto směru. A snížení tohoto poplatku vřele nedoporučuji.

Obec vybírá roční **poplatek ze psů** za prvního psa 500 Kč a za každého dalšího 1000 Kč. Maximální hranice daná zákonem je 1500 Kč za každého psa za rok, zde vidíme prostor Kuřimi pro navýšení příjmů.

3.1.1 Návrh na zvýšení poplatku ze psů

V roce 2009 bylo vybráno za poplatky ze psů 324 tis. Kč. Když budeme počítat, že za jednoho psa se vybere 500 Kč, vyplyne z toho že Kuřim vybírá poplatky za 648 psů. Na tomto základě jsem sestavila tabulku č.6, vývoje příjmů za poplatek za psa.

V následující tabulce je rozebrán odhadovaný příjem při navýšení poplatku, kdy se počítá s množstvím 648 psů. Není zde počítáno se zvýšenou sazbou za dalšího psa ve vlastnictví poplatníka, ani se slevami na poplatek. Vidíme, že při využití maximální sazby, by příjmy Kuřimi stouply o 600 tis. Kč.

tabulka 6: vývoj příjmů za poplatek za psa (Zpráva o hospodaření Kuřimi za rok 2009)

výše poplatku	celkem
600 Kč	388 800 Kč
700 Kč	453 600 Kč
800 Kč	518 400 Kč
900 Kč	583 200 Kč
1 000 Kč	648 000 Kč
1 100 Kč	712 800 Kč
1 200 Kč	777 600 Kč
1 300 Kč	842 400 Kč
1 400 Kč	907 200 Kč
1 500 Kč	972 000 Kč

Dle mého názoru by občany navýšení o pár set korun neodradilo od koupě tohoto domácího mazlíčka. Nemyslím si, že je nutné rozlišovat, jestli člověk vlastní jednoho, nebo více psů. Druhý pes v domácnosti nezatěžuje obecní rozpočet více než první.

V dané situaci bych navrhla zvýšení o 300 Kč, a rozhodně bych zrušila rozdělení na prvního a dalšího psa. Toto zvýšení občany nijak zvlášť nezatíží obec by vlastně zdrazila poplatek za prvního psa, ale zároveň zlevnila poplatek za druhého a dalšího psa v domácnosti. Došlo by k sjednocení této sazby a odbourala by se diskriminace domácností s více psy. Tato změna obci přinese 194 tis. Kč navíc.

3.1.2 Návrh na efektivnější hospodaření s volnými finančními prostředky

Město Kuřim má ve správě ČSOB Asset Management cenné papíry. Takto uložené volné finanční prostředky má uložené už dlouhá léta. V následující tabulce je vypočítáno roční zhodnocení. V roce 2009 byly tyto vložené peníze nejlépe zúročeny, ale v předchozích letech úročení při trvalém vložení této nemalé sumy docela nízké. Navrhovala bych městu kontaktovat finančního poradce, který by mohl nabídnout různé alternativy řešení. Tyto návrhy by přinesly Kuřimi vyšší zhodnocení volných finančních prostředků..

tabulka 7: zhodnocení financí vložených do cenných papírů (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009 Zůstatky na běžném účtu)

rok	hodnota	zhodnocení v Kč	zhodnocení v %
2005	7 519 628,61 Kč		
2006	7 667 610,76 Kč	147 982,15 Kč	1,93%
2007	7 770 714,01 Kč	103 103,25 Kč	1,33%
2008	7 980 726,07 Kč	210 012,06 Kč	2,63%
2009	8 428 507,84 Kč	447 781,77 Kč	5,31%

Zkoušela jsem zjišťovat nějaké alternativy, ale běžně dostupné terminované vklady mají tabulková zhodnocení do 1 mil. Kč. Všude mi bylo řečeno, že je potřeba si sjednat

osobní schůzku s managerem, který by Kuřimi nabídl úročení terminovaného vkladu, popřípadě nějaké vložení peněz do podílových listů na míru.

tabulka 8: Zůstatky na běžném účtu v tis. Kč (Zdroj: Zprávy o hospodaření Města Kuřim za rok 2005, 2006, 2007, 2008 a 2009 Zůstatky na běžném účtu)

rok	2005	2006	2007	2008	2009
zůstatek	40 691	26 630	24 515	33 875	4 974

Tyto zůstatky na běžných účtech se dají také zhodnotit s co nejvýhodnějším úročením s okamžitou možností výběru.

Nebylo v mých silách nabídnout konkrétní čísla jednotlivých alternativ. Z vlastní zkušenosti bych doporučila nezávislého finančního poradce, který by Kuřimi, přesně na míru doporučil několik nejvhodnějších způsobů, jak naložit s volnými finančními prostředky.

3.2 Opatření na straně výdajů

Na straně výdajů jsem se zaměřila na úsporu za energie, zejména na elektřinu a plyn. V případě nutnosti města snížit další výdaje, bych viděla další řešení spíše ve snížení počtu aktuálních projektů na rozvoj města. V této době je ale Kuřim v dobré finanční situaci, proto si může dovolit investovat do rozvoje. Dle mého názoru není v současné době potřeba nijak radikálně snižovat například výdaje za platy, úklidy a další služby nutné k jejímu chodu. Takovéto snižování výdajů by mohlo snížit spokojenost obyvatel i zaměstnanců města a to by pro Kuřim nebylo efektivní.

3.2.1 Návrh na rekonstrukci obecních budov

Město Kuřim investovalo do zateplení školy Tyršova, jednalo se o kompletní rekonstrukci oken, střechy a celkové zateplení fasády.

výdaje města na rekonstrukci:	25 000 tis. Kč
přijatá dotace	21 250 tis. Kč
skutečné náklady města	3 750 tis. Kč

Rekonstrukce přinesla městu úsporu výdajů za energii na vytápění ve výši 500 tis. Kč ročně. Investice se městu vrátí během 7,5 let.

Doporučila bych v těchto investičních projektech dále pokračovat i v jiných budovách ve vlastnictví města. Dalšími budovami, kde by se dalo tímto způsobem ušetřit za energie jsou ZŠ Jungmannova, ZŠ Komenského a Kulturní dům. Tyto budovy kromě snížení energie rekonstrukcí získají vyšší funkčnost a lepší vzhled.

ZŠ Jungmannova

Na této budově už proběhlo vyměnění nových oken, takže by se jednalo o investici do nové střechy a zateplení fasády školy.

Předpokládané výdaje:	15 400 tis. Kč
Dotace	5 900 tis. Kč
skutečné náklady	9 500 tis Kč

Předpoklad uspořené energie na základě existující studie je 300 tis. Kč ročně. Při této úspoře by byla návratnost výdajů 3,2 % ročně a výdaje se obci vrátí za 32 let. Delší návratnost je způsobena nižší dotací.

Další městské budovy

Další prostor k rekonstrukci je u **ZŠ Komenského**, která je nejmenší základní školou v Kuřimi. Zde by se jednalo o kompletní zateplení střechy, fasády i nových oken. Proto by se jednalo o podobný projekt jako byla ZŠ Tyršova. Kuřim by mohla být schválena dotace až ve výši 90% výdajů. Úspora na energiích by se mohla pohybovat okolo 200 tis. Kč. Tuto investiční akci bych upřednostnila, protože díky vyšší dotaci je zde i rychlejší návratnost vložených finančních prostředků.

Potřebná rekonstrukce je i na **Kulturním domě**. Zde by se také jednalo o kompletní zateplení a úspora by se proto měla procentuálně pohybovat na stejné úrovni jako u projektu ZŠ Tyršova. Zde by se tedy odhadem ušetřilo asi 300 tis. Kč ročně.

3.2.2 Návrh na úsporu za energií

Současná doba nabízí možnost výběru dodavatele elektrické energie a plynu. Město tyto energie odebírá od společnosti Jihomoravské plynárny, a.s., která je dlouhodobým dodavatelem plynu, a společnosti E.ON energie, a.s, která je dlouholetým poskytovatelem elektrické energie. Tyto společnosti byly dlouhou dobu výhradními dodavateli energií, proto je zde předpoklad vyšších cen, než které nabízejí nové firmy, které musí těmto dlouholetým lídrům konkurovat.

Navrhují Kuřimi uspořádat výběrové řízení na nového dodavatele plynu a elektrické energie. Předpokládaná úspora by se pohybovala okolo 8 – 10% nynějších nákladů. Město mělo v roce 2009 výdaje za elektrickou energii 4 039 tis. Kč a podle předpokládané úspory by Kuřim mohla ušetřit od 320 tis. Kč do 404 tis. Kč. Výdaje za plyn v roce 2009 byly 2 385 tis. Kč. Zde je předpokládaná úspora od 191 tis. Kč do 239 tis Kč.

ZÁVĚR

Téma návrhy na zlepšení hospodaření obce Kuřim jsem si vybrala, protože každý z nás je občanem a zajímá ho kam plynou daně a poplatky, které jsme povinni platit.

Jako cíl mé práce jsem se snažila nalézt v hospodaření města Kuřim nějaký prostor pro návrhy na jeho zlepšení. Tyto změny jsem chtěla navrhnout na straně příjmů i na straně výdajů.

Abych splnila stanovené cíle musela jsem prostudovat teoretická východiska týkající se zvoleného tématu. Nejdříve jsem se soustředila na teorii charakteristiky obce a definice souvisejících pojmů jako jsou např. obec, město, a různá dělení obcí. Dále jsem nastudovala problematiku hospodaření obcí a zaměřila jsem se i na strukturu rozpočtové soustavy. Tyto poznatky jsem zpracovala v první části

Po zpracování těchto teoretických východisek jsem se zaměřila na rozbor hospodaření obce Kuřim v letech 2005 – 2009. Nejdříve jsem popsala Kuřim, její vznik a fungování městského úřadu. Zmínila jsem organizační strukturu a oblast působnosti. Posléze jsem se soustředila na rozbor hospodaření. Tento oddíl jsem rozdělila na část věnovanou příjmům a část věnovanou výdajům Kuřimi. Příjmy jsou rozděleny na jednotlivé druhy dle rozpočtové soustavy, příjmy daňové, nedaňové, kapitálové a dotace. Další částí jsou výdaje, které jsou děleny na běžné a kapitálové. Pro větší přehlednost jsem tyto údaje graficky znázornila do grafů a tabulek.

Na závěr analýz jsem navrhla několik řešení jak hospodaření obce zlepšit, kterým se věnuji v poslední, třetí části práce. Zmínila jsem opatření pro zvýšení příjmové části rozpočtu a zároveň i návrhy na ušetření prostředků na straně výdajů. Tímto se mi podařilo cíle mé práce splnit.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Literatura

1. DUŠEK, J. PROTIVA, V. Veřejná ekonomika. České Budějovice. 2007. ISBN 978-80-86708-43-0.
2. HROZINKOÁ, Eva; NOVOTNÝ, Vladimír. *Základy organizace veřejné správy v ČR*. Plzeň. 2008. 234 s. ISBN 978-80-7380-096-3.
3. KINŠT, Jan. Rozpočtová skladba. Praha. 1998. ISBN 80-85856-56-5
4. KINŠT, Jan. Rozpočtová skladba. Praha. 2004. ISBN 80-7310-016-9
5. LAJTKEPOVÁ, Eva. *Veřejné finance*. Brno. 2009. ISBN 978-80-7204-618-8.
6. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. Praha. 2005. 556 s. ISBN 80-7357-052-1.
7. PEKOVÁ, J.; PILNÝ, J.; JETAR, M. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*, 3. přepracované vydání. Praha: ASPI. 2008. 712s. ISBN 978-80-7357-351-5.
8. REKTOŘÍK, J. ŠELEŠOVSKÝ, J. a kolektiv. *Jak řídit kraj, město, obec FINANCE ROZPOČTY ÚČETNICTVÍ VEŘEJNÁ KONTROLA*. Brno. 2002. 1.vydání. ISBN 80-210-2955-5.
9. ŠELEŠOVSKÝ, J. a kolektiv. *Financování rozvojových strategií územním rozpočtem*. Brno. 2006. 150s. ISBN 80-210-3947.

Internetové zdroje

10. Historie města Kuřim v datech. [online]. [cit.13.4.2010]. Dostupné z: <http://www.kurim.cz/cs/turista/historie/1226-1799.html>

Materiály z Městského úřadu Kuřim

11. Zpráva o hospodaření města Kuřim v roce 2005
12. Zpráva o hospodaření města Kuřim v roce 2006
13. Zpráva o hospodaření města Kuřim v roce 2007
14. Zpráva o hospodaření města Kuřim v roce 2008
15. Zpráva o hospodaření města Kuřim v roce 2009
16. Fin. výkaz 2 – 12 za rok 2005

- 17. Fin. výkaz 2 – 12 za rok 2006
- 18. Fin. výkaz 2 – 12 za rok 2007
- 19. Fin. výkaz 2 – 12 za rok 2008
- 20. Fin. výkaz 2 – 12 za rok 2009
- 21. Zpravodaj Městského úřadu Kuřim č. 1/2008
- 22. vyhláška č.3/2007 o místních poplatcích
- 23. vyhláška č. 3/2009 o místních poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

Zákony a vyhlášky

- 24. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- 25. Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- 26. Zákon č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech
- 27. Zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích
- 28. Vyhláška Ministerstva financí č. 323/2002 Sb., o rozpočtové skladbě

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Schéma rozpočtové soustavy	15
Obrázek 2: základní druhové rozdělení příjmů.....	21
Obrázek 3: Základní druhové rozdělení výdajů.....	23
Obrázek 4: Erb města Kuřim	25

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel v Kuřimském redionu	28
Tabulka 2: Porovnání příjmů a výdajů schváleného rozpočtu po rozpočtových opatřeních.....	30
Tabulka 3: Porovnání skutečných příjmů a výdajů obce Kuřim	30
Tabulka 4: rozdělení příjmů obce Kuřim	34
Tabulka 5: Podrobné členění daňových příjmů obce	36
Tabulka 6: vývoj příjmů za poplatek za psa	58
Tabulka 7: zhodnocení financí vložených do cenných papírů.....	59
Tabulka 8: Zůstatky na běžném účtu	60

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Vývoj skutečných příjmů a výdajů v letech 2005 - 2009	31
Graf 2: Vývoj příjmů v letech 2005 - 2007	34
Graf 3: Struktura příjmů Kuřimi	35
Graf 4: Rozdělení daňových příjmů na daně a poplatky	37
Graf 5: Struktura daňových příjmů	38
Graf 6: Vývoj nedaňových příjmů	41
Graf 7: Vývoj kapitálových příjmů	42
Graf 8: Srovnání kapitálových příjmů s příjmy z privatizace bytů	43
Graf 9: Vývoj finančního majetku	44
Graf 10: Struktura dotací	46
Graf 11: Vývoj výdajů Kuřimi v letech 2005 - 2009.....	48
Graf 12: Vývoj běžných výdajů	50
Graf 13: Vývoj výdajů na platy	51
Graf 14: Vývoj výdajů za vodu, paliva a energie	52
Graf 15: Vývoj kapitálových výdajů	54